

8+8 däck i säsongens stora vinterdäcktest:

SULA DIN SUV FÖR VINTERFÖRE

Så var
Tylösand
2022

INGEN SKA DÖ
AV RATTFYLLERI

Vill du också bli otroligt nöjd även om oturen är framme?

När oturen är framme vill man ha hjälp av någon man kan lita på. Någon som lyssnar, förstår och gör det lilla extra. Så har vi arbetat sedan vi startade 2010 och det har idag gett oss fler än 300 000 nöjda försäkringsskade kunder, kunder som är ännu nöjdare efter en skada inträffat. Ett fint kvitto på detta är att Svenskt Kvalitetsindex tre år i rad gett oss utmärkelsen "Sveriges Nöjdaste Kunder" i kategorin fordonsförsäkring. Vill du också bli otroligt nöjd – även om oturen är framme? Välj en försäkring från Svedea du med.

svedea

Försäkringar som gör skillnad.

INNEHÅLL

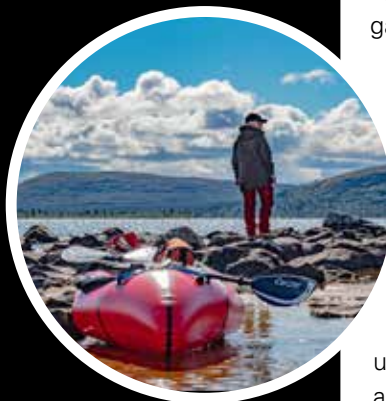
NUMMER 6 2022

- 4 **LEDARE** Cannabis i trafiken internationell plåga
- 6 **DIALOG** Varför låter de potthålen vara kvar?
- 8 **NYHETER** Polisen hyllar rådig rattfylleriingripare
- 10 **NYHETER** "Nollvisionen kräver samverkan"
- 12 **NYHETER** SMADIT redovisar framgångar
- 14 **NYHETER** Lovande signaler om drogkontroller
- 15 **NYHETER** Norrmän vill ändra ungas trafikbeteende
- 16 **PROVKÖRNING** Suv och cab i ett – funkar det?
- 18 **REPORTAGE** Sjön Rogen lockar nordliga vandrare
- 22 **NYHETER** MHF samlar experter på trafikmedicin
- 24 **KONSUMENT** Nykomling överraskar i vinterdäcktest
- 39 **REPORTAGE** 10 000 lockades till Skåne Truckshow
- 42 **BEGAGNAT** Stor svensk förför med lyx och komfort
- 44 **KRYSET** Ny vinstchans för lösningsorienterade
- 45 **FRILÄGE** Bussbranschen siktar på Nollvisionen
- 46 **I BACKSPEGLN** Volvos 29 år gamla framtidsdrömmar

Viktiga signaler från Tylösand -22

Deltagarna i årets Tylösandsseminarium kunde vända hemåt med hopp och viktiga insikter. Utan samverkan ingen uppnådd nollvision och snart kan drogkontroller längs svenska vägar bli en verklighet. **Sid 10-15**

Lynnig fjällsjö charmar vandrare

Rogensjön kan blåsa upp på nolltid, men när Motorförarens utsände glider ut med kanoten visar vädet upp sin allra bästa sida. **Sid 18-21**

MHF-eldsjälar mötte lastbilsfolket

Aksel Kops och hans kamrater från MHF Skåne nådde många hundra lastbilsentusiaster på Skåne truckshow och påminde dem påpassligt om vikten av att hålla sig nykter på vägarna. **Sid 39-40**

Hon slår ett slag för säkrare bussfärder

Anna Grönlund är vice vd på Sveriges Bussföretag som medvetet vill göra ett relativt säkert färdssätt ännu säkrare. I sin krönika berättar hon hur. **Sid 45**

16 suv-däck hårdtestas

Dubbfrött eller dubbat? Oavsett vilket vinterdäck du föredrar till din suv får du vägledning av årets stora däcktest.

FOTO: FREDRIK DIITS VIKSTRÖM

Cannabis är inte bara ett nationellt problem

dicran sarafian
generalsekreterare
för MHF
dicran.sarafian@mhf.se

Nu när höstens arbete har inletts har jag haft den stora förmånen att delta på två stora konferenser kring trafiksäkerhet. Som ny hos MHF har det varit intensivt och givande och jag vill dela med mig av några intryck som gjort avtryck. Det finns mycket att göra för trafiksäkerheten, men vi har kommit en bra bit på väg.

I Rotterdam deltog jag på ICADTS, International Council on Alcohol, Drugs and Traffic Safety Conference. Med deltagare från 30 länder tog vi del av de senaste rönen inom området. Att få lyssna och samtala med människor med ett internationellt perspektiv gav en insikt att runt hela världen brottas man med liknande utmaningar som vi i Sverige.

ETT STORT FOKUS HOS MÅNGA föreläsare var cannabis och trafik. Studier från andra länder gav bra information vad för slags utmaningar vi kan stå inför i framtiden. Och så lade jag märke till att ingen använde cykelhjälm i Rotterdam. Varför är det så?

I Rotterdam delade Lars Olov Sjöström, MHF, och Elisabeth Fjellvang Kristoffersen, MA Rusfri Trafikk, med sig av den enkät vi gjort tillsammans med IPSOS. Den handlade om cannabis och trafik i Sverige och Norge.

Ett exempel därifrån är en motoristorganisation i Kanada som gjort undersökningar före och efter legaliseringen av cannabis i Kanada. Där konstaterades

att attityden till cannabis i trafik ändrats till att bli mer liberal. Ett exempel visar att 26 procent av de unga kanadensarna (18–34 år) efter legaliseringen uppger att de själva har kört cannabispåverkade eller har åkt med cannabispåverkade förare. Det är en mycket kraftig ökning från tiden före legaliseringen.

En förstudie finns på MHF:s hemsida, där man tittat på länder som legaliserat och ingen av dem har sänkt sina olyckstal.

VI HAR NYLIGEN AVSLUTAT vår stora konferens om trafiksäkerhet på Tylösandsseminariet. Att få vara med på en konferens som funnits i 65 år var mäktigt, liksom att dela gemenskapen med likasinnade. Ensam är inte stark. En kan inte göra allt. Men tillsammans kan vi göra skillnad.

Jag fick även tillfälle att sitta ner på lunch med infrastrukturminister Tomas Eneroth som besökte seminariet. Han berättade att han var imponerad av MHF och de insatser vi gör. Ministern var stolt över att han under sina fem år i ministerrollen kunnat se hur stora delar av världen nu ser upp till Sveriges satsning på Nollvisionen med start för 25 år sedan.

Nu utvärderar vi Tylösandsseminariet inför framtida satsningar och vill uppmontra er alla att ta del av alla föreläsares presentationer som finns på mhf.se/presentationer och på MHF:s Youtubekanal finns de filmer vi visade på Tylösandsseminariet.

”Ministern var stolt över att han under sina fem år i ministerrollen kunnat se hur stora delar av världen nu ser upp till Sveriges satsning på Nollvisionen med start för 25 år sedan.”

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00

(fredag 13.00–15.30)

TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se

WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING

KUNDTJÄNST: 08-555 765 55

E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION

CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg

MOBIL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund

TELEFON: 08-555 765 63

E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG:

Anders Dalenius

TELEFON: 076-548 97 30

E-POST: anders.dalenius@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Mikael Lindberg

TEL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:

MHF Annonssavdelning

B-G Werner

Box 16

433 21 Partille

TEL: 0793-47 85 12

E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: ©thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2022

ISSN: 0463-6678

UPPLAGA

TS-UPPLAGA: 12 700 ex (2021)

Gör plats för framtiden med laddhybrider från ŠKODA.

ŠKODA satsar på en mer hållbar framtid för alla! SUPERB iV är laddhybriden med 55 km räckvidd på el som ger er många fossilfria mil. Den är rymlig, välutrustad och finns i tre olika utföranden, STYLE, L&K och SPORTLINE. OCTAVIA iV är en avancerad laddhybrid med 64 km räckvidd och extra utrymme som gör plats för vardagens äventyr och hela familjens intressen. Välkommen in och provkör redan idag!

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

SUPERB COMBI Style iV laddhybrid 218 hk fr. 521 200 kr
Förmånsvärde fr. 2 610 kr/mån*

OCTAVIA COMBI Style iV laddhybrid 204hk fr. 462 100 kr
Förmånsvärde fr. 2 231 kr/mån*

Bränsleförbrukning blandad körning från 11–1,2 l/100 km, CO₂-utsläpp från 24–27 g/km (WLTP). Miljöklass EU6. Vald utrustning kan påverka räckvidd och energiförbrukning. *Indikativt förmånsvärde per månad vid 50% marginalskatt baserat på bilens förmånsgrundande pris och fordonsskatt. Bilarna på bilden är extrautrustade.

iV skoda.se

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

Vaksamhet i mörka tider

SEPTEMBER ÄR ÖVER och nu läser vi oktober månad i almanackorna. Tack vare en fin sensommar, i alla fall runt Stockholms län, fick sommarbilen stanna kvar vid huset lite längre än vanligt.

I början av september var det i alla fall dags, dags att köra de två milen till vintergaraget. Möjligen av lathet fick kapellet ligga kvar bak på bilen, ihoprullat. Och solen sken fortfarande.

Efter knappt en mil kom de första regndropparna, vinden friskade i och temperaturen föll. Väl framme tog nästa bestyr vid – omflyttning. Nu skulle de mer somriga terrängtygen flyttas bakåt, medan den mer vintriga snövässlan och två veteranskotrar skulle hamna längst fram. Någonstans skulle även projektbilen få plats, den som sakta men säkert håller på att bli en bil igen efter år i dvala.

Efter någon timme var undertecknad genomblot men nöjd. Sent hade det också blivit. Och därtill mörkt. Utanför porten stod brukis nummer två, med ett batteri av extraljus i fronten. Det senare skulle visa sig vara närmast avgörande vid hemfärden.

HALVVÄGS HEM PÅ DEN SMALA vägen bestämmer sig någon för att plötsligt kliva över vägen, utan att varken se sig om eller visa någon som helst hänsyn. Uppskattningsvis är det en tonåring och naturligtvis utan någon reflex. Bilens bromsar får arbeta hårt och jag hinner även trycka rejält på signalhornet.

Ilsket hinner jag tänka – du passar bättre i frysboxen, för det här var en ”nära-älgen-upplevelse”.

Vaksamhet i mörker är mitt råd, nu när årstiden ger alltfler mörka timmar när vi är ute och kör. Älgar, rådjur och annat vilt bär inte reflex och saknar därtill det mest grundläggande i självbevarelsedrift och trafikvett.

Tyvärr gäller det också en hel del av våra medtrafikanter, exempelvis de till fots. Varje år är det skrämmande många som bär svarta kläder utan den enklaste reflex i mörker. Litar de på vår uppmärksamhet, eller är det bara okunnighet? En enkel reflex kan faktiskt rädda liv.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@mhf.se
0765-48 97 16

”Ilsket hinner jag tänka: Du passar bättre i frysboxen – för det här var en ’nära-älgen-upplevelse’.”

DÄLIGT FÖREDÖME. Det ska vara välkomnande att besöka en rastplats, utan pothål, men med fungerande toaletter och laddstolpar.

FOTO: MAGNUS ABRAHAMSSON

Pothål, toaletter och trasiga laddstolpar

FÖR ETT PAR nummer sedan skrev jag om pothål på 73:ans avfart i Skånes Fagerhult. En del av de här pothålen är fortfarande kvar. Och varför är de det? Har OKQ8 ont om pengar?

Vidare var jag där en hel dag, eftersom vi anordnade MHF:s rastplatsaktivitet Ta Paus. Det kom flera besökare som även behövde använda rastplatsens toaletter. Tyvärr var det bara en som fungerade och när halva dagen var gången, var toapapperet slut.

Ingen kom under hela dagen för att titta till och eventuellt städa toaletten. Ska det vara så? Jag bara undrar.

DET KOM ÄVEN en buss med resenärer som stannade, men de fick vi skicka vidare till närmaste fungerande toalett – som var på Rasta i Markaryd.

Angående det där med pothål. Även

Fortfarande ett pothål.

parkeringsplanen på Milstolpen i Glumslöv Norrgående är lika illa vad gäller pothål.

Jag stod även med Ta Paus på Glumslöv i södergående riktning. Där finns numera en laddstation för

elbilar med tre olika uttag. Vid det här tillfället fungerade inte en av dem. Det kom ett antal elbilsförare som skulle ladda sina bilar, men de fick försöka fortsätta vidare till någon annan station mot Malmö.

KAN INTE SÅDANT här medföra att man blir stressad, för man vet inte hur långt man kommer på den elen man har kvar? (Och jag tror inte att man kan gå någonstans och köpa el på reservdunk för att tanka bilen om laddstationen är trasig.)

MAGNUS ABRAHAMSSON,
Örkelljunga

HÅLL TRAFIKDEBATTEN LEVANDE – SKRIV TILL DIALOG

Vill du göra din röst hörd på den här sidan? Reflektera över något i trafiken eller skriv något om trafiksäkerhet? Skriv till oss på motorforaren@mhf.se

KABE MADE IN SWEDEN

Besök vår virtuella mäs­sa på kabe.se

Årets nyheter KABE 2023

Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvaliteten var du än befinner dig. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut. Modellår 2023 presenterar KABE flera spännande nyheter – missa inte årets nya KABE husvagnar och husbilar.

Välkommen hem till din KABE.

Alltid steget före

KABE

[kabehusvagnarhusbilar](https://www.kabehusvagnarhusbilar.se)

Hitta din återförsäljare på kabe.se

Bil- och trafikfrågor

FOTO: LASSE HOLMSTRÖM

1. En del bitillverkare har lite lyxigare prestigemodeller som säljs under ett eget märke. Vad heter till exempel Mercedes lyxmärke (bilden)?

- A. Maybach
- B. Maxus
- C. Veyron

2. Hondas?

- A. Edsel
- B. Acura
- C. Legend

3. Toyotas?

- A. Lexus
- B. Acura
- C. Supra

4. Vilken tillverkare står bakom märket Infiniti (bilden)?

- A. Nissan
- B. Honda
- C. Toyota

5. Även Volvo har ett eget märke, som bara säljs som elmodeller. Vad heter det?

- A. Cupra
- B. Amazon
- C. Polestar

(Rätt svar på sidan 45.)

VECKA 45 UPPMÄRK-SAMMAR RISKERNA MED ALKOHOL

Under vecka 45 (7–11 november) genomförs den nationella uppmärksamhetsveckan för riskbruk av alkohol. MHF är en av flera organisationer som står bakom initiativet tillsammans med företag, kommuner, regioner och länsstyrelser. Syftet är att uppmärksamma alkoholfrågan ur ett folkhälsoperspektiv.

Rattfylleriproblemet kan kopplas till den totala alkoholutvecklingen. Forskare har visat på sambandet mellan totalalkoholconsumtionen av alkohol i Sverige och rattfylleriets omfattning. En av fyrahundra bilresor i Sverige sker med en onykter förare.

FOTO: MOSTPHOTOS

FOTO: JOHNNY GUSTAFSSON/POLISEN

Han stoppade rattfyllerist – får medalj av polisen

Jönköpingsbon Kristoffer ingrep och stoppade en rattfyllerist. För sin insats har Kristoffer tilldelats en medborgarmedalj i silver av polisregion Öst.

När Kristoffer körde bil i Jönköping la han märke till en bil som körde väldigt vingligt och var nära att köra in i andra bilar. När bilen stannade i en korsning gick Kristoffer ur sin bil och fram till den andra bilen och knackade på. Kristoffer upplevde att föraren var mycket berusad och höll därför kvar föraren och ringde till polisen.

Kvinnan dömdes senare till grovt rattfylleri med påföljden två månaders fängelse. Hon uppgav för polisen att hon var på väg till en förskola.

– Kristoffer ringde inte bara till polisen utan valde att agera själv innan föraren körde ut på en större väg i rusningstid. Kristoffer har därför sannolikt med sitt agerande förhindrat en trafikolycka och sett till att polisen kunnat gripa och lagföra personen, säger polisen som nominerat Kristoffer till en medborgarmedalj.

Dyra böter för rattfull elsparkcyklist i Norge

I Norge har det precis som i Sverige skett många alkohol- och drogrelaterade olyckor med elsparkcyklar. Under sommaren skärpte Norge reglerna för att få köra fordonstypen. Norrmännen kan nu dömas för rattfylleri på elsparkcykel, eftersom fordonet numera klassas som ett motorfordon.

Efter lagändringen har en norsk man dömts till villkorlig dom och böter på 88 000 norska kronor, vilket motsvarar ungefär 96 280 svenska kronor. Mannens körkort återkallas också under 18 månader. Orsaken är att han kört alkoholpåverkad på elsparkcykel.

FOTO: ADOBE STOCK

Nya regler för elsparkcyklar

Från och med den 1 september är det inte längre tillåtet att parkera elsparkcykeln på gång- och cykelbanor eller att köra på gångbanor och trottoarer.

– De nya reglerna ska förbättra framkomligheten, trafiksäkerheten och skapa trygghet för alla de som rör sig på våra gångbanor, säger Kristofer Elo, utredare på Transportstyrelsen.

Tomas Eneroth kör gärna sonens Amazon

Avgående infrastrukturminister Tomas Eneroth är en veteranbilsentusiast. Motorföraren passade på att fråga honom om hans intresse på Tylösandsseminariets pressträff.

Har du varit ute och kört veteranbil i sommar?

– Jag har kört sonens Volvo Amazon från 1964. Vi har renoverat Amazonen ihop och satt in en originalmotor. Vi hittade till och med en originalgrill från –64, berättar Tomas Eneroth.

Tomas Eneroth är medlem i Automotorbilhistoriska klubben.

FOTO: LINUS ÅKESSON

VETERAN-VOLVO. En annan Amazon, dock inte familjen Eneroths.

Digitala bilaffärer - snabbt, säkert och enkelt

kvdbil

Din digitala bilaffär.

Hur säker är din bil?

Sedan snart 40 år tillbaka släpper våra trafikforskare rapporten *Hur säker är bilen*. Kolla in de sju säkraste bilarna i Sverige – som fått Folksamns utmärkelse Bra val.

folksam.se/hursakerarbilen

Folksam
För allt du bryr dig om

Trafikantbeteende och samarbete i fokus på Tylösandsseminariet

Årets Tylösandsseminarium genomfördes på plats för första gången sedan pandemin. För att nå nästa delmål i Nollvisionen till 2030 krävs både bra samarbete inom trafiksäkerhetsverige och att man lyckas påverka trafikanterna att ta ansvar för sitt beteende. Det var temat för årets konferens.

RUNT 250 DELTAGARE kom till Tylösandsseminariet den 6–7 september. Årets tema var "Samverkan och eget ansvar".

MHF:s nye generalsekreterare Dicran Sarafian öppnade Tylösandsseminariet.

– Den här konferensen bygger på att alla hjälper till och bidrar. Jag ser fram emot vad vi kan lära av varandra.

Per Hurtig på Trafikverket presenterade preliminär statistik för hur många som har omkommit på vägarna mellan januari och augusti i år. Det är den första olycksstatistiken som har publicerats under 2022.

145 PERSONER DÖDADES i trafikolyckor mellan januari och augusti. Det är en ökning från samma period 2021 då 123 personer omkom.

– Vi hoppas att olyckstrenden vänder under resten av året. Och vi ska vara försiktiga med att dra för stora slutsatser än, sa Per Hurtig.

2021 var det tredje året i rad med strax över 200 omkomna i vägtrafiken. Det är historiskt låga dödstal.

NÄSTA ETAPPMÅL i Nollvisionen för Sveriges trafiksäkerhet är 133 omkomna i trafikolyckor 2030. Antalet är ett medelvärde för antalet omkomna under åren 2017–2019.

– Vi tror att vi kan nå delmålen för 2030. Men det kommer att bli tufft, konstaterade Per Hurtig.

– Hastighetsefterlevnaden är ett område som faktiskt har förbättrats sedan 2018, medelhastigheten sjunker.

Moderatorn Sanna Balsvik hade intervjuat Trafikverkets nye generaldirektör Roberto Maiorana i ett inspelat tv-klipp.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

TYLÖSAND. Moderator Sanna Balsvik ledde årets Tylösandsseminarium. Här tillsammans med MHF:s nye generalsekreterare Dicran Sarafian.

OLYCKSKOLL. Per Hurtig, Trafikverket, presenterar nuläget för dödsolyckorna i trafiken.

RIKSPOLISCHEFEN Anders Thornberg medverkade i ett inspelat inslag. FOTO: POLISEN

Trafikverkets nye generaldirektör Roberto Maiorana intervjuades i ett inspelat tv-klipp.

Vilka skulle du säga är de viktigaste trafiksäkerhetsfrågorna just nu?

– Framförallt de områden som är kopplade till det egna ansvaret. Ett viktigt område är att få våra trafikanter att bli duktiga på att efterleva hastighetsgränserna, framhöll Maiorana.

– Vi vet att det ett område där vi kan göra stor skillnad.

Samverkan tror generaldirektören är viktigt för att nå etappmålen i Nollvisionen till 2030.

– Jag tror på samverkan. Vi gör det tillsammans med 33 aktörer i den nya aktionsplanen och arbetar med 250 åtgärder för en säkrare trafik.

RIKSPOLISCHEFEN Anders Thornberg medverkade på Tylösandsseminariet genom en inspelad intervju med Sanna Balsvik.

– Våra vägar är en brottsplats, därför är det viktigt att polisen är ute och arbetar i trafiken, sa rikspolischefen.

– När vi är ute och gör trafikkontroller och kontrollerar nykterhet och hastighet, då träffar vi ofta på många kriminella och upptäcker andra typer av brott. Vi kan både förebygga och kontrollera brott genom trafikkontroller.

Finns det någon regeländring som skulle hjälpa polisen i ert arbete?

– Ja, det finns en sak som är viktig. Att polisen genom en lagändring skulle få möjlighet att göra rutinmässiga kontroller för drograttfylleri i trafiken, framhöll Thornberg.

– Det är tyvärr alldeles för många som kör narkotikapåverkade i trafiken.

DET FINNS ETT FÄRDIGT förslag om drogtest som bereds hos justitiedepartementet.

Polisen behöver göra fler slumpmässiga nykterhetskontroller i trafiken, det lyfte rikspolischefen fram som en viktig fråga.

– Vi behöver öka antalet rutinmässiga alkoholutandningsprov. Det har vi tappat under pandemin på grund av smittskyddsrisken, sa Anders Thornberg.

Under pandemin gjorde polisen bara utandningsprov på en förare vid misstanke om rattfylleri.

Under 2021 gjorde polisen i Sverige 224 500 nykterhetskontroller, det visar polisens statistik. Det är en minskning från 2020, då antalet utandningsprov var 385 000 stycken. Det är en stor minskning jämfört med 2019, då polisen utförde 1 285 000 nykterhetskontroller.

– Polisen ska vara ute och synas i trafiken. Det är viktigt att människor tycker att det är naturligt att blåsa i en nykterhetskontroll, framhöll rikspolischefen.

MARI HAGLUND

Köp vinterdäcken hos oss

**500 kr i rabatt vid köp av
fyra nya vinterdäck.**

Hitta dina däck och din verkstad
på [OKQ8.se/dack](https://www.okq8.se/dack)

Gäller vid köp av fyra nya däck på OKQ8 Bilverkstad under perioden 1/10–30/11 2022.
Kostnad för montering och balansering tillkommer. Vi reserverar oss för eventuell
slutförsäljning och förändringar i sortiment. Kan ej kombineras med andra rabatter.

Rabatt

500kr

SMADIT – viktig metod för att förebygga återfall i rattfylleri

En förare som stoppas misstänkt för rattfylleri ska erbjudas vård genom SMADIT-metoden. 113 av landets kommuner arbetar med metoden. Polisen Maria Rosander anser att det borde vara obligatoriskt för misstänkta rattfyllerister att ta emot hjälp via SMADIT.

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN hade en monter på Tylösandsseminariet där man informerade om arbetet med SMADIT.

Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (SMADIT) är ett arbetsätt som har som syfte att ge en person som stoppas av polisen misstänkt för rattfylleri eller drog-rattfylleri få ett erbjudande om en vårdkontakt för sina problem.

– När polisen påträffar en förare som är alkohol- eller drogpåverkad, ska polisen informera om möjligheten att få en vårdkontakt genom SMADIT, förklarar Linda Brännström, samordnare för ANDTS-frågor på Folkhälsomyndigheten.

– Tanken är att det ska finnas ett samarbete mellan polisen och vården, som kan vara socialtjänsten eller ett beroendecentrum.

MÅLET ÄR ATT SMADIT ska hjälpa personen att inte fastna i sitt riskfyllda beteende och det handlar också om att förebygga återfall i rattfylleri.

Folkhälsomyndigheten har som uppdrag att arbeta med nationell samordning inom ANDTS-området (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel). I den nationella samverkan ingår Trafikverket, Transportstyrelsen, Polismyndigheten, Socialstyrelsen, Kriminalvården, Kustbevakningen, Tullverket och länsstyrelserna. Som en del av det arbetet finns en nationell SMADIT-grupp där även Sveriges Kommuner och Regioner ingår.

Vad är Folkhälsomyndighetens del i SMADIT?

– Vi är en av flera nationella myndigheter som arbetar med nationell samordning av SMADIT, som ett inspirerande arbetsätt, att utveckla och jobba med lokalt och regio-

UTSTÄLLARE. Linda Brännström och Susanne Strååt på Folkhälsomyndigheten ställde ut en monter på Tylösandsseminariet om SMADIT.

FOTO: MARI HAGLUND

Maria Rosander är Polisregion Mitts samordnare för trafik.

nalt, berättar Linda Brännström.

I undersökningen Länsrapporten följer Folkhälsomyndigheten upp hur många av kommunerna som arbetar med SMADIT. 2021 svarade 113 av Sveriges 290 kommuner att de arbetar med SMADIT.

– Vi gör undersökningen Länsrapporten varje år, säger Linda Brännström.

– I undersökningen från 2021 kunde man se att de aktörer som kommunerna oftast samverkar med är socialtjänsten, polisen och regionen.

Hur har intresset sett ut för Folkhälsomyndighetens monter om SMADIT på Tylösandsseminariet?

– Vi haft många besökare som har varit jätteintresserade, säger Linda Brännström.

– Vi känner att det finns ett stort engagemang för SMADIT-arbetet, både här på konferensen och även ute i landet.

MARIA ROSANDER ÄR Polisregion Mitts samordnare för trafik. Hon föreläste om polisens arbete i trafiken på Tylösandsseminariet.

Maria Rosander har egen erfarenhet av att ta det tuffa samtalet om SMADIT.

– När man som polis har gjort ett sällningsprov som indikerar misstänkt rattfylleri, då får personen följa med till polisstationen för att göra ett bevisprov, förklarar hon.

– Som polis kan man antingen ta samtalet om SMADIT före eller efter bevisprovet.

Vad säger du i SMADIT-samtalet?

– Jag brukar säga såhär: ”Jag förstår att det här känns jobbigt för dig, oavsett om du förstår det själv eller inte. Av min erfarenhet så rör det sig mycket tankar i ditt huvud nu. Och jag tänker såhär – du har stoppats av polisen nu och är positiv för alkoholor rattfylleri. Så det finns det alltid en risk att man har hamnat i någon form av problem och har hamnat över gränsen. Och att man har ett missbruk eller början till ett missbruk.”

– Sedan förklarar jag att SMADIT ger möjlighet till hjälp via ett snabbspår. Och att man inte behöver bestämma samma dag om man vill ta emot hjälpen. Men att jag av erfarenhet vet att det ofta dyker upp frågor i ett senare skede, säger Maria Rosander.

DET ÄR FRIVILLIGT ATT ta emot hjälp via SMADIT för den som misstänks för rattfylleri. Om personen har barn skriver polisen en orosanmälan till socialstyrelsen. Körkortet återkallas oftast i tolv månader vid rattfylleri och i 24 månader vid grovt rattfylleri.

– Det har kommit fram folk till mig ett år efter SMADIT-samtalet och tackat mig och sagt ”Det var du som gjorde skillnad”, berättar Maria Rosander.

– Då har vi hjälpt en person och då ser man att SMADIT faktiskt fungerar.

DE FLESTA TACKAR JA till SMADIT, är hennes erfarenhet, bara man som polis ger ett bra motiverande samtal.

Maria Rosander anser att ta emot hjälp via SMADIT inte borde vara frivilligt som det är idag.

– Vi har en nollvision, vi vill ha nyktra förare på vägarna. Självklart ska SMADIT vara obligatoriskt, säger hon.

– Om alla som ertappas misstänkta för rattfylleri skulle vara tvungna att ta emot den här hjälpen, kanske vi skulle ha så många som 50 procent som inte återfaller i rattfylleri.

MARI HAGLUND

”... kanske vi skulle ha så många som 50 procent som inte återfaller i rattfylleri.”

KOM ÄNNU LÄNGRE MED INGO-APPEN!

Hos oss betalar du aldrig mer än nödvändigt för soppan. Med vår app kan du dessutom vinna fria liter, få koll på din bränsleförbrukning och enklare hitta till någon av våra över 290 stationer. **Ladda ner INGO-appen och hitta din närmaste station. Välkommen!**

Trafikkontroller – ofta ingång till att komma åt annan brottslighet

Maria Rosander, samordnare för trafik i Polisregion Mitt.

Polisens trafikkontroller är ofta en ingång till att upptäcka annan brottslighet.

– Allting som sker på våra vägar är brott på väg, sa Maria Rosander, samordnare för trafik i Polisregion Mitt.

– Alla poliser ska jobba i trafiken.

Vid trafikkontroller upptäcker polisen ofta andra typer av brott.

– När man som polis jobbar ute i trafiken, då behöver man lära sig vad som är avvikande beteende och lyssna på magkänslan, sa Maria Rosander.

– Det handlar om att lägga märke till fordon eller förare som avviker.

Några exempel: Avvikande beteende eller körsätt, trafikbrott eller fordonsbrister, kontrollera fordonet och ägaren mot register.

– Vi ska kontrollera nykterhet vid varje fordonsstopp, förklarade Maria Rosander.

– Det kan vara av betydelse att ta ett samtal med föraren och fråga om den använder narkotika och då se hur den reagerar. Om föraren undviker att svara, det kan vara ett varningstecken.

Om polisen skulle få möjlighet att göra rutinmässiga drogtestar i trafiken skulle vara ett viktigt verktyg, framhöll hon. Det skulle göra en enorm skillnad både för polisens lagföring och för samhället i stort.

– Drograttfylleri är mycket vanligt. Många kriminella använder narkotika, sa Rosander.

– Om vi kan stoppa en grovt kriminell person för drograttfylleri kanske vi kan förebygga en trafikolycka.

MHF Test Lab ställde ut om alkomätare

MHF Test Lab hade en utställning på Tylösandsseminariet om årets konsumenttest av alkomätare. Alla omdömen finns på mhf.se. I konsumentundersökningen har MHF Test Lab testat tio mätare.

– Ungefär 50 procent av alkomätarna fick totalt underkänt, berättar Tomas Jonsson, vd för MHF Test Lab.

Några av produkterna visade så fruktansvärt fel att de inte ens gav utslag när promillehalten passerat gränsen för grovt rattfylleri.

– Vi hittade också ett bra gäng med guldkorn. Sådana mätare som visar bra och stabila mätvärden, säger Tomas Jonsson.

Tomas Jonsson, vd, MHF Test Lab.

Tylösandsseminariets moderator Sanna Balsvick och dåvarande infrastrukturminister Tomas Eneroth.

Ministern: Polisen kan snart få drogtesta förare

Dåvarande infrastrukturminister Tomas Eneroth (S) lyfte i sitt tal fram vikten av att myndigheter samarbetar med civilsamhället när det gäller trafiksäkerhetsarbetet.

– Vi har skjutit till 25 miljoner kronor till Trafikverket för ökad samverkan med civilsamhället. På det sättet kan ideella organisationer vara med och få mer utrymme i diskussionen om hur vi förbättrar trafiksäkerheten, sa han.

MHF:S BIDRAG PÅ det området har varit stort, framhöll Tomas Eneroth.

– Jag blir inspirerad av MHF:s arbete med att fokusera inte bara på alkohol, utan även på drogerna i trafiken, sa han.

– Initiativet jag tog till att polisen ska få göra sållningsprov för droger i trafiken, det gjorde jag på MHF:s inrådan. Den utredningen är i full gång.

POLISEN FÅR IDAG INTE göra rutinmässiga drogtestar av förare. Med nuvarande lagstiftning måste polisen först ha en misstanke om att en förare är drogpåverkad.

När kommer polisen kunna göra rutinmässiga drogtestar i trafiken?

– Jag hoppas så snart som möjligt. Det finns ett stöd i riksdagen.

Förslaget bereds just nu i justitiedepartementet.

Varför är det viktigt att polisen borde få göra rutinmässiga drogtestar i trafiken?

– Därför att vi får rapporter om att det är fler drogpåverkade i trafiken och vi ser det också internationellt. Jag är personligt

Tomas Eneroth och MHF:s generalsekreterare Dicran Sarafian på Tylösandsseminariet.

oroad över legaliseringen av cannabis vi nu ser runtom i världen och den ökande drogliberalismen bland svenska ungdomar, säger ministern till Motorföraren.

MHF HAR GENOMFÖRT två försöksprojekt 2013–2015 med alkobommar med goda resultat för att förebygga rattfylleri i hamnar. 2017 anslog regeringen 78 miljoner kronor för att sätta upp alkobommar i hamnarna, men än så länge har bara Göteborgs energihamn en bom sedan 2019.

– Det här är ett område där jag djupt besviken på hamnarna, Trafikverket och Polisen, säger Tomas Eneroth till Motorföraren.

– Vi har avsatt resurser och varit tydliga med inriktningen, men man har inte gemensamt kunna lösa den uppgiften så bra som vi hade velat.

TOMAS ENEROTH FRAMHÖLL att om han fick fortsatt förtroende efter valet skulle han fortsätta jobba för ett införande av alkobommar och peka ut en myndighet som huvudansvarig. Nu fick hans parti inte fortsätta i regeringsställning, så det återstår att se vad som händer i frågan. **MARI HAGLUND**

I Norge ligger fokus på att påverka unga trafikanternas beteende

Ung i trafiken är Norges enda trafik-säkerhetsorganisation för ungdomar. Ungdomsorganisationen arbetar på olika sätt med digitala kampanjer för att påverka ungas attityder och beteenden i trafiken, exempelvis att alltid köra nykter och inte köra för fort.

Ung i trafiken använder sig av korta filmer som blandar ironi, humor och allvar för att föra fram budskap om trafiksäkerhet. Filmerna sprids via sociala medier och en webbplats.

– Vi arbetar med kampanjer riktade mot ungdomar, berättade Liv Marie Bendheim på Ung i trafiken.

– Det bästa är att fråga ungdomarna. De kommer också till oss med frågor. Därför har vi många projekt med ungdomar, sa Liv Marie Bendheim.

Forskningen visar att budskap kopplade till känslor, funkar bättre än bara fakta.

– Det är svårt att mäta effekterna av en kampanj, konstaterade hon.

Benny Gunnarsson och Christer Wickman på Sveriges Trafikskolors Riksförbund (STR) berättade om hur dagens körkortsutbildning fungerar och vad som skulle kunna förbättras.

Liv Marie Bendheim & Christer Wickman.

– Vi skulle önska att mer fokus i körkortsutbildningen låg på beteendeenriktade frågor som hastighetsefterlevnad, bältesanvändning och vikten av att inte köra alkohol- eller drogpåverkad i trafiken, framhöll Christer Wickman.

"Testa att köra rattfull här – inte på vägen", var budskapet till Tylösandsdeltagarna.

Besökarna fick testa rattfyllerisimulatorn hos MHF Bergslagen

På olika MHF-aktiviteter brukar MHF:s funktionärer låta besökarna testa promilleglasögon som ger en upplevelse av hur det kan vara att köra alkohol- eller drogpåverkad.

MHF har tagit fram en rattfylleri-

simulator där användaren får prova att köra en bilsimulator med promilleglasögon.

MHF Bergslagens Anders Wärmeladal visade Mats Sjöo rattfyllerisimulatorn.

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad

Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre.

Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:

10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.

10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen

Räntefritt på 4 månader med

MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD

MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garantin och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

TREVLIG INREDNING. Pianovarta detaljer och digital instrumentering kombinerat med manuell ac och touchkontroller.

KORTFAKTA

VOLKSWAGEN T-ROC CAB 150 R-LINE

Pris: Från 437 900 kr.

Motor: Bensin, 4 cyl, 1,5 l, Euro 6 AP.

Effekt:

110/150

kW/

hk, vid

6 000

varv/minut.

Vridmoment: 250

Nm vid 1 500–3 500

varv/minut.

Växellåda: 7-vxl DSG.

Prestanda: Toppfart:

205 km/h, 0–100

km/h: 9,6 s.

Längd/bredd/

höjd/axelavstånd:

428,6/201,2/152,7/

– cm.

Tjänstevikt/last/släp:

1 561/349/1 500 kg.

Garantier: Nybil: 24

mån. Vagnskada: 3

år. Lack 3 år. Rost:

12 år.

Deklarerad bränsle-

förbrukning, enligt

WLTP: 6,3 l/100 km.

CO₂-utsläpp:

149 g/km.

Testförbrukning: 5,61

l/100 km.

• Autobroms

• Alkohols

+ Öppen känsla
Vägegenskaper
Förbrukning

— Dålig bakåtsikt
Lite seg
DSG-låda
Manuell ac

ÖPPEN KÄNSLA. Känslan att köra öppet är svårslagen. VW T-Roc Cab kombinerar suv och cabriolet på behagligt vis.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

Fräsig folka med fri takhöjd

Volkswagens suv T-Roc finns även som cabriolet, och nu ansiktslyft. Måhända var draget att kombinera en suv med cabriolet vågat, men resultatet blev riktigt bra. På kuppen bjöd "cabben" på en positiv överraskning vid bensenpumpen.

VOLKSWAGEN T-ROC med tillägget Cab är idag enda Volkswagenmodellen som erbjuds som taklös sedan Golf-caben försvann.

Mer än ett ögonbryn lär ha höjts när en taklös suv presenterades, men konceptet fungerar – öppet när vädret tillåter samt varmt och ombonat vid dålig väderlek. Det tar blott nio sekunder att fälla taket och elva för att få upp det igen. Och det kan göras i hastigheter i upp till 30 km/h. Knappen för den elektriska manövreringen sitter bekvämt mellan framstolarna.

Bakom ratten känner man igen sig i dagens Volkswagen-layout med digital instrumentering. Ett par smårattar går ändå att finna till infotainmentsystemet. För övrigt handlar det mesta om touch-kontroller.

Ett undantag är vreden till den manuella

ac:n. Här får man själv välja temperatur, luftström och fläkthastighet. Måhända är avsaknaden av klimatanläggning en eftergift för att anläggningen ska slippa kalibrera om taket är fällt eller inte.

Karossen är något längre än vanliga T-Roc och saknar bakdörrar. Den saknar också B-stolpar, vilket ger en närmast överlägsen blick utåt vid huvudvridning inför ett filbyte.

KOMFORTEN HÅLLER HÖG klass i framstolarna, som är lagom skålade. Ratten är ställbar i längd- och höjddled vilket tillsammans med stolen gör det enkelt att hitta en passande körställning. Ett litet minus blir det för armstödet i dörren, samt nedre kanten vid sidofönstret. Den förra är för låg, och den senare för hög för oss som vill vila armbågen vid långkörning.

Motorn är på 1,5 liter och ger med turbo 150 hästkrafter. Växellådan är en stegad DSG. Den senare växlar tillfyllest vid normalkörning, men har svårt att hänga med vid mer aktiv körning. Det blev något bättre när den elektroniska körinställningen ändrades till en mer sportig karaktär.

Ljudnivån med uppfällt tak är godkänd, även i motorvägshastighet. I tunnlar kan däremot en del omgivande buller leta sig in i kupén via tygtaket.

Suflett och mekanism tar en del plats runt baksätet. Det går att sitta två vuxna bak, men då får förare och främre passagerare tränga ihop sig. Baksätet passar bättre för exempelvis barnbarnen. Anledningen till det är att den här cabrioleten närmast är som klippt och skuren för det kanske äldre paret som vill köra öppet, men samtidigt ha det mer bekväma insteget hos en suv.

T-ROC CAB KOMMER i två utrustningsnivåer, antingen 150 TSI, eller som den mer utrustade testbilen R-Line. Priserna börjar på lite drygt 390 000 för grundmodellen, vilket inte är tokigt när man får så att säga två bilar i en. R-Line börjar på nära 440 000 kronor.

Upplevelsen att bilen rullar lätt, trots två passagerare med packning, bekräftades slutligen vid bensenpumpen. Den deklarerade förbrukningen om 6,3–6,4 l/100 km straffades med råge och mättes till 5,61 l/100 km.

MIKAEL LINDBERG

I händelse av vinter.

Den kommer varje år, ibland med ett spektakulärt snöoväder men oftare lite lömskt smygande med frost och fläckvis halka. Så det gäller att vara förberedd – se till att få på vinterhjulen i god tid. Låt gärna experterna på just din bil göra det. Då vet du att det blir rätt gjort, och du kan samtidigt prata med dem om hur däcken mår för att veta att du kan köra tryggt en vinter till. Välkommen till vintern.

Dags att skifta hjul. Boka på [volkswagen.se](https://www.volkswagen.se)

Dela upp betalningen på 12 månader utan ränta och avgifter.

Med Volkswagenkortet Visa kan du dela upp ditt köp hos din Volkswagenåterförsäljare på 12 mån utan ränta eller avgift för krediten vilket ger en effektiv ränta på 0,0% (2022-08-23). Den genomsnittliga månadskostnaden är 834 kr och totalt återbetalningsbelopp är 10 000 kr vid en skuld på 10000kr. Volkswagenkortet Visa är en löpande kontokredit med ränte- och avgiftsfri inköpsmånad. Om du väljer att delbetala ditt köp utanför din Volkswagenåterförsäljare eller om du frångår din delbetalningsplan för köpet tillkommer f.n 18,15% rörlig ränta och avavgift om 25 kr/mån. Detta ger ett månadsbelopp på 926kr, ett totalt återbetalningsbelopp på 11116kr och en effektiv ränta på 22,00 % vid en skuld på 10000kr i 12 månader. Samtliga räntor per 2022-08-23. Kreditgivare är Ikano Bank AB (publ), orgnr 516406-0922. Poäng utgår inte vid betalningar genom tjänsten Betalo eller kontantuttag. Aktuella räntor och villkor hittar du på [volkswagenkortet.se](https://www.volkswagenkortet.se)

Till fjälls med en kajak i ryggsäcken

Rogen lockar – även om vägen dit är krävande. Det karga fjällområdet söder om Funäsfjällen bjuder på vattendrag i mängd. Och med en uppblåsbar kajak i ryggsäcken får vandringen nya dimensioner.

BILVÄGEN TILL KÄRINGSJÖN från Tännäs och Funäsfjällen är ett äventyr i sig. Men vad gör man inte för att nå porten till Rogens omskrivna naturreservat?

”Håll ut” står det på en skylt några kilometer in på den milslånga privata grusvägen. För här är det gropigt och stenigt – ”hela jävla vägen” enligt en nästa varningsplakat. Galghumor och fakta i god förening. För det är verkligen en knepig vägsträcka – stenig och gropig, med risk för skador på underredet.

En försmak av vad som väntar, med tanke på allt vi hört om den karga naturen, som tydligen kräver sin goda vandrare. Det handlar om böljande tusenetersfjäll, blockterräng, ståtliga tallar och uråldriga torrfluror där den illgröna, giftiga varglaven trivs. Dessutom bjuds besökaren på en labyrint av sjöar, skogstjärnar och slingrande åar, omgivna av vidsträckt myrmarker.

Men nu ska vi ju inte bara vandra, utan även paddla med våra uppblåsbara kajaker är det tänkt, som väger ett par kilo styck och lätt får plats i ryggsäcken.

Ett nytt sätt för mig och fotografen Sam Hedman att upptäcka naturen, med vattendragen som en extra dimension.

Naturbevakaren Per-Roger Wiberg välkomnar vid vändplanen.

– Visst är vägen helt okej, säger han med en blinkning och ett finurligt leende. Ska man ta sig hit så krävs det lite fokus.

Han bor året runt vid Käringsjön tillsammans med sambon Kerstin. Platsen är ett gammalt sameviste som varit i familjen Wibergs ägo i över 60 år. Här kan man hyra både stuga och kanoter, och ta en fika på sommarkaféet.

– Min pappa och farfar började med att erbjuda turister boende och fiske redan på 1950-talet, och de bröt även vägen hit 1965. Strömmen fick vi först för 20 år sedan, konstaterar Per-Roger och bjuder på kokkaffe ute på gårdstunet.

Han berättar målande om allt som finns att göra i Rogen. Från det fina isfisket på vårvintern till den gränslösa paddlingen i sjösystemet under sommarhalvåret.

DET ÄR HELT KLART vildmarkskänslan som lockar många utländska besökare, med alla vattendrag längs vandringslederna.

Måktigast är förstås den två mil långa sjön Rogen. Vidsträckt, storslagen och obereknlig.

Den kan blåsa upp i ett nafs, från svartlugn till vild, med vågor som lätt välter kanoter. Per-Roger är deltidsanställd som naturbevakare och fastighetsskötare för Svenska Turistföreningen. Det är ett hyfsat område han har som arbetsplats – närmare 500 kvadratkilometer stort, där han under åren bistått en och annan turist som hamnat i nöd.

– Så jag får väl komma och plocka upp

REDO! Dags att lägga i våra flytetyg, efter turen upp på Tandsjövälen.

I Rogen är det tätt mellan tjärnarna.

Vägen till Käringsjön

FOTO: SAM HEDMAN

FOTO: SAM HEDMAN

sjön.

VILKET FLYT! Rogensjön visar sig från sin bästa sida.

er när ni drivit för långt ut på Rogen, säger Per-Roger med ett skratt.

Leden söderut mot Rogenstugan startar där Göta Älv sägs ha sin början, något som Per-Roger markerat, både vid den lilla bäcken, och på en gisten lada strax bredvid. Och det är bara 73 mil till Göteborg, kan vi läsa.

DET ÄR YTTERST lättvandrade fem kilometer till Rogenstugan. Väl framme väntar Björn Jonsson, fjällguide baserad i Grövelsjön, som på senare år upptäckt fördelarna med "packraft", som är den engelska termen. Och så Emmelie Helander, som gjorde sin premiärtur i samma område för ett år sedan under en arrangerad tur med Björn.

De har redan hunnit med en kortare paddelutflykt på sjön, som direkt gav prov på Rogens nyckfullhet.

– Det var ju vindstilla när vi stack ut, men på tio minuter blåste det upp och började störtregna. Som tur var kunde vi paddla tillbaka med vinden och vågorna i ryggen, säger Björn, som ständigt förvånas över hur väder och vind skiftar i reservatet. För nu skiner ju solen igen, och Rogen har lugnat sig betydligt.

STUGVÅRDARNA Titti Lindgren och Bengt Gustavsson kan bara instämma.

– Ja, den lever verkligen sitt eget liv, konstaterar Titti med visst eftertryck, samtidigt som hon har fullt sjå med att hålla styr på den lekfulla valpen Freja. En sju månader gammal australian sheepdog som är klart nyfiken på de nyanlända gästerna.

Härlig belöning så här på Tandsjövälens högsta punkt.

Sällsamt möte med en vit ren.

Och visst är det skönt att svalka sig efter det ångande heta bastubadet.

Stilla glid längs den slingrande Hånån.

Kvällsmys i Rogenstugan.

Bengt och Titti har tidigare varit stugvärdar under flera vintrar i västerbottniska Viterskalsstugan

– Men i år ville vi göra något nytt, berättar Titti, som dock känner området väl sedan barnsben.

Hennes farfar hette Gunnar Lindgren, legendarisk föreståndare på Grövelsjöns fjällstation under närmare 30 års tid.

– Min pappa Sten följde i farfars fotspår, men med Tärnaby och Hemavan som bas för både stugbyprojekt, fjällräddning och segelflyg. Han var lite av en Zeb Macahan i den svenska fjällvärlden.

Och visst har äventyrsådran gått i arv, konstaterar Titti, som stortrivs här vid Rogens strand.

– Ett fantastiskt område, men jäkligt stenigt. Men det är väl det som är charmen, kontrar Bengt, som hellre paddlar än vandrar längs Rogens stränder.

HAN BERÄTTAR OM rejält trötta vandrare, som stannat en dag extra i Rogenstugan, för att hämta kraft och njuta av friden.

Likaså om mötet med de två tyska paddlarna häromdagen, uppe för artonde året i rad, och fortfarande helt lyriska över naturen.

Nya Rogenstugan har inte så många år på nacken, men bjuder ändå på hög mysfaktor. Den gamla brann ner en oktober-

MÅLET HÄGRAR. På väg upp mot Tandsjövålen.

”Det handlar om ren upptäckarglädje.”

Björn Jonsson,
fjällguide.

Naturbevakaren Per-Roger Winberg har koll på Rogen.

Mums med blåbär på mackan.

natt för närmare 20 år sedan, på grund av en överhettning i eldröret till spisen. Men fyra år senare var en ny stuga på plats,

Här finns 14 bäddar och en liten butik. – Det häftigaste är nog den vackra och vilsamma bastun, menar värdarna, som passar på att bada så ofta de kan.

Vi kan bara hålla med, när vi timmen senare sitter på bastulaven och svettas, medan björkveden sprakar och fräser i järnaggregatet.

Att sedan ta ett svalkande dopp i sjön och se solen gå ner bakom de norska fjällarna i väster är en belöning väl värd att upprepa flera gånger.

TIDIGT NÄSTA MORGON ger vi oss av längs leden mot Skedbrostugan, för att utforska det sinnrika sjösystemet. Efter ett par kilometer viker vi av från leden för att blåsa upp våra ”packrafts” vid Uthussjön. En enkel process, med hjälp av pumsäck och idogt kramande.

Knappa tio minuter senare paddlar vi ut på spegelblankt vatten i nordvästlig riktning. Strandlinjen kantas av långsmala uddar och sel, där vi väljer att luncha på en av holmarna samtidigt som dagens enda regnskur drar över.

– Jag fick för några år sedan idén om att väcka liv i de paddelturer som Svenska Turistföreningen en gång i tiden arrangerade, där man bitvis var tvungen att bära tunga

kanoter långa sträckor, berättar Björn.

Lätta ”packrafts” ändrar ju förutsättningarna totalt och efter den första provturen blev han såld.

– Det handlar om ren upptäckarglädje. Dessutom behöver man ju inte ge sig ut på längre utfärder för att ta del av den uppblåsbara kajakens fördelar, menar Björn.

Emmelie håller med. Inför premiärturen förra sommaren hade hon i stort sett ingen erfarenhet alls av att paddla.

– Men det gick som en dans. Jag hade ju min hund med under också – utan att bli blöt.

Vi paddlar sedan vidare ut på Rogen via tre små sjöar och slingrande Hånån, knappt farbar för vanliga kanoter.

Väl tillbaka i stugan stundar bastu och middag. Dessutom med blåbär till dessert, för under vandringen har vi hunnit plocka några liter – stora som hallon.

TANDSJÖVÅLEN VÄNTAR nästa morgon.

Ett vidsträckt fjäll, som tillsammans med Bustvålen och Handskinnsvålen bildar en triangel av tusenmeterstoppar i naturreservatet.

Vi vandrar i en terräng med stora stenblock, bulliga ryggar, torrfuror och knotiga tallrötter som gör vandringen till en klar balansakt emellanåt.

Men visst ger det lön för mödan att

FOTO: SAM HEDMAN

stå med panoramavyn över fjällen på den norska sidan, med 1 400-meterstopparna Stor-Svuku och Gröthogna som riktmärken.

Erik Persson från Enköping, på väg från Grövelsjön till Storulvån, har tagit rast en bit bort.

– Fortfarande hänger min Fjällräven Gyro med, säger han stolt. En drygt 40 år gammal säck som jag gick med i Sarek för första gången i slutet av 1970-talet.

Som pensionär tar han god tid på sig – minst tio dagar – och tältar där han känner för det.

VI SÖKER OSS SEDAN tillbaka längs med leden, för att paddla vidare från utloppet av Stora Tandsjön till Rogen. En smal, slingrande å som bjuder på en del strömmande vatten. Klart uppfriskande efter den steniga vandringsturen.

Fikat dukar vi upp på en av stränderna nära Rogsbodarna. Här är det lätt att bli kvar länge i den värmande höstsolen. Kanske blir det till och med läge för en eftermiddagslur i kajaken. Den är ju riktigt bekväm att vila i – likt en flytande, pösig fåtölj.

CENNETH SPARBY

Stugvärdarna Titti Lindgren och Bengt Gustavsson med hunden Freja.

Erik Persson vandrar långt – från Grövelsjön till Storulvån. Och den gamla ryggsäcken hänger med.

FAKTA

POPULÄR NATIONALPARK OCH RESERVAT

• Rogenområdet består av nationalparker och naturreservat på båda sidor om den svensknorska gränsen. Naturen domineras av moränlandskap, urskog och ett utbredd system av vattenvägar.

• Den rika floran av vattendrag har gjort att området blivit mäkta populärt bland paddlare och fiskare. Björn Jonsson arrangerar dessutom guidade turer.

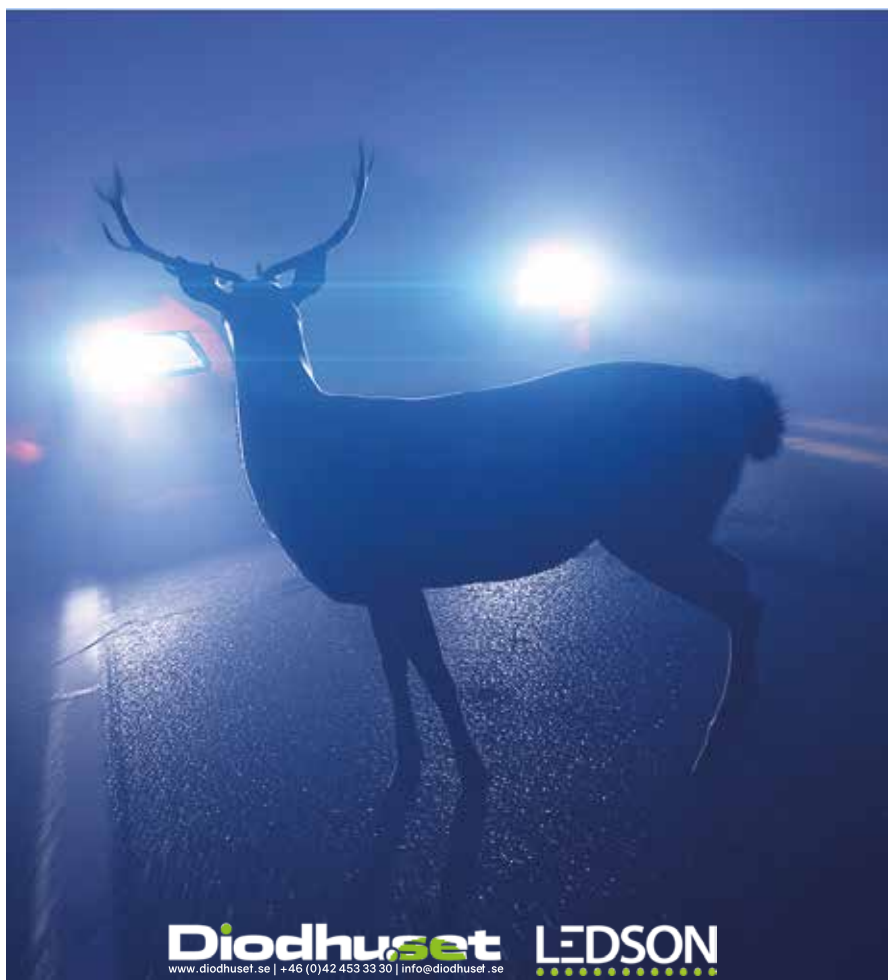
• Förutom Rogenstugan erbjuder STF två stugplatser i området; Skedbro och Storrödtjärn.

• Dessutom finns boende hos Per-Roger och Kerstin i Käring-sjön samt på fjällstationen i Grövelsjön.

www.experiencegrovelsjon.se

www.graenslandet.se

www.visitdalarna.se/rogen

MER LJUS GÖR ATT DU SNABBARE UPPTÄCKER FAROR PÅ VÄGEN

Art nr: 33491232

POLLUX9+ LED-EXTRALJUS 120W

- ✓ Pollux9+ ger dig brett och långt ljus
- ✓ 1 lux vid 480m förvandlar natt till dag
- ✓ Design som blandar stilrent & modernt

MER LJUS GER DIG SÄKRARE KÖRNING I VINTERMÖRKRET

Art nr: 33491189

REX+ LED-RAMP 120W

- ✓ REX+ är en av de starkaste ramperna från Ledson
- ✓ 1 lux vid 522m ger dig en behagligare och säkrare pendling
- ✓ Valbart positionsljus i modernt xenonvitt eller rött orange

Vilken färg är du?

REX+

SÖK PROJEKTMEDEL

Stiftelsen Ansvar för Framtiden öppnar en ny ansökningsperiod: **15 november till 31 januari 2023.**

Er organisation eller förening kan söka projektmedel för främjande av en helnykter livsstil, gärna med inriktning mot barn och ungdomar.

Läs mer om ansökan och stiftelsen på vår hemsida:

www.ansvarforframtiden.se

BRIDGESTONE

NORANZA
Känn dig trygg och säker oavsett väglag

Säkerhet

Utomordentlig kontroll

Utmärkt isgrepp

www.bridgestone.se

MHF arrangerar europeiskt seminarium om trafikmedicin

MHF kommer den 10 november att arrangera ett seminarium tillsammans med det europeiska trafiksäkerhetsnätverket European Road Safety Charter och Svensk Trafikmedicinsk Förening. Trafikmedicinska frågor och suicidprevention i trafiken står på agendan.

Lars Olov Sjöström är MHF:s trafiksäkerhetschef.

Stockholm i samarbete med ERSC och Svensk Trafikmedicinsk Förening. Seminariet har flera syften, berättar Lars Olov Sjöström.

Seminariet "Trafiksäkerhet, trafikmedicin och trafiknykterhet i Sverige – i Europa" är ett kunskapsseminarium som

handlar om att sprida kunskap om trafikmedicinska frågor inklusive rattfylleri och suicidprevention i trafiken.

– En anledning till att vi har valt ett tema kopplat till trafikmedicinska frågor, är att ämnet ofta bara tas upp i marginalen på kurser och seminarier, förklarar Lars Olov Sjöström.

ETT ANNAT SYFTE med seminariet är att inspirera och samla ERSC:s medlemmar i Sverige.

– Det är öppet seminarium som inte bara riktar sig till ERSC:s medlemmar. Tanken är att presentera ERSC-nätverket och inspirera fler aktörer inom trafiksäkerhet att bli medlemmar.

MARI HAGLUND

EUROPEAN ROAD Safety Charter (ERSC) leds av EU-kommissionen och fungerar som civilsamhällets största plattform för trafiksäkerhet i Europa. ERSC är ett nätverk, där varje aktör jobbar var för sig och sedan möts och utbyter erfarenheter och inspirerar varandra.

MHF är en av medlemsorganisationerna. 2021 införde ERSC ett nätverk av nationella samordnare i de 27 medlemsorganisationerna. MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström är nationell samordnare för ERSC i Sverige.

– MHF kommer att arrangera ett seminarium den 10 november i

Har du tänkt att byta till nya fälgar med bredare däck, eller har du tänkt att skaffa en Eibil? Vad måste du tänka på när du byter till en annan fälg och dimension? Du hittar svaren på vår hemsida, under information - Utbyte av däck, samt information om den nya kategorin HL (High Load) däck utvecklade för elbilar i STRO Databok 2021.

THE SCANDINAVIAN TIRE & RIM ORGANIZATION

Välkommen till vår hemsida!
www.stro.se

2021 års STRO Databok finns nu i lager. I årets bok så har det gjorts drygt 200 uppdateringar av dimensioner för både personbilar och tunga fordon, och den innehåller nya och gamla data för mer än 7000 olika dimensioner, samt uppdaterade bestämmelser för däck och fälgar i Sverige. Du kan beställa boken på vår hemsida.

Continental
The Future in Motion

Från snö till slask.

Säkerhet startar med däck.

På Continental vet vi att en säker vinter startar med däck. Därför utvecklar vi vinterdäck för alla bilar, förare och väglag. Som vårt nordiska friktionsdäck VikingContact™ 7, en flerfaldig testvinnare som ser till att du behåller greppet hela vägen från minus till plus. Oavsett om du möts av regn, slask, snö, is eller allt samtidigt. Upptäck vinterns testvinnare på [continental.se](https://www.continental.se)

Kör sladdlöst oavsett motor.

Alla våra däck är utvecklade för ett säkert grepp i alla situationer. Oavsett om du kör på el eller konventionella bränslen.

FLERFALDIG
TESTVINNARE

VikingContact™ 7
NORDISKT FRIKTIONSDECK

ÅRETS STORA VINTERDÄCKTEST
GENOMFÖRS I SAMARBETE MED **ViBilägare**

Bästa fästet för suven

För första gången testar vi vinterdäck för suvar. En nykomling seglar upp på första plats när vi testar åtta friktionsdäck i suvdimension. Men friktionsdäcktestet slutar egentligen med två vinnare. Bland de åtta dubbdäcken presterar fyra på topp – ett blir diskat! Men det bästa vinterdäckköpet beror slutligen på just dina prioriteringar.

Att testa vinterdäck är en resurskrävande verksamhet. Men det är också det kanske viktigaste testet som vi gör. Bilspekulanter kan själva besöka återförsäljare för att sitta, mäta och provköra men att välja däck handlar alltid om att köpa grisen i säcken.

Passar Falken eller Kumho bäst för mig? Hur stor skillnad är det mellan Nokian och Mazzini? Är Michelin tystare än Goodyear? Frågor som är omöjliga att få svar på om man inte läser ett gediget däcktest.

I år vänder vi luppen mot suv-däck och

TEXT: NILS SVÄRD
FOTO: FREDRIK
DIITS VIKSTRÖM

vi kör dimensionen 235/55 R 18 med Volvo XC40 som testobjekt.

Däck till tyngre och mer högbyggda bilar kräver anpassning för att hantera uppgiften. Det gäller inte bara stomme och uppbyggnad utan vi ser också flera fall av hårdare gummiblandningar jämfört med dimensioner för lägre personbilar.

Det nogsamma utvärderingsarbetet inleds redan i november, då börjar inkörningen av alla testdäck. Friktionsdäcken skrubbas in under 30 mils körning. Mitt i vintersäsongen stundar en veckas körning på snö och is i trakterna av byn Vistheden,

strax utanför Älvsbyn.

På senare tid har vi imponerats av de moderna friktionsdäckens isgrepp, trots avsaknaden av dubbar. Men nu upplever vi att däcken är mer svårkörda på is. Friktionsdäck har generellt en längre glidfas innan fästet kommer tillbaka när det har gått för fort i en kurva, jämfört med dubbens mekaniska grepp. Med suv-dimension är denna glidfas påtagligt längre. Tyngre bil och styvare däck gör det svårare för föraren att återfå kontrollen när fästet väl är förlorat.

VI VALDE ATT KÖRA med fyrhjulsdrevna bilar för att visa att moderna AWD-system kanske hjälper budgetdäck att matcha de bästa i startgrepp men inte om älgen står på vägen och det är maximal bromskraft som gäller.

Men tvärt emot våra förväntningar gav

fyrhjulsdriften istället extra stora skillnader i startgrepp. De bästa däcken stack iväg blixtn snabbt medan det adaptiva AWD-systemet inte riktigt visste hur det skulle hantera de sämre däcken. Tyvärr gav den inkopplingsbara fyrhjulsdriften även stor spridning av mätvärden för samma däck, då bilens elektronik ständigt kände sig fram och fördelade kraften olika. Mätvärdena blev opålitliga med höga avvikelser för alla däck.

Lyckligtvis får vi några dagar i Arctic Falls stora inomhusanläggning utanför Piteå en månad senare. Här finns en 400 meter lång tunnel med både is och snö under årets alla dagar. Vi hyr två framhjulsdrevna XC40 och gör om alla start- och bromsmätningar. I den kontrollerade inomhusmiljön får vi de fina resultat med hög repeterbarhet som vi önskar.

1 Naturen styr testschemat. Anläggningens väderstationer håller även koll på solstrålningen.

2 Vi noterar hårdare gummiblandningar när vi testar suv-dimensioner än för vanliga personbilsdäck.

3 Breda sladdar är snyggt på bild men på allmän väg vill man ha däck med så liten glidfas som möjligt. Här ser vi ovanligt stora skillnader för de dubbfria alternativen.

I början på maj knyter vi ihop säcken med att jämföra däcken i asfaltsronderna utanför finska Tammerfors och vi kan äntligen börja summera alla 14 delronderna. Kom ihåg att det inte finns någon universalprodukt som är bäst på allt. Trion Nokian, Falken och Michelin fokuserar mest på vintergreppet medan Goodyear och Kumho har en högre prioritet på barmarksronderna.

CONTINENTAL PRESTERAR jämnt på både "vita" och "svarta" vägar utan att vara bäst på något. Men stirra dig inte blind på vår ranking. Fundera på vad DU vill ha ut av dina dubbfria vinterdäck. Ta dig tid att studera delresultaten för att hitta det däck som passar DIN vinter bäst.

EUROMASTER
Däck och Fordonsservice

I GODA HÄNDER
euromaster.se

ERBJUDANDE TILL DIG SOM ÄR MEDLEM I MHF!

Vi erbjuder alla
MHF-medlemmar

20% rabatt på
utvalda däck
hos Euromaster

Rabatten gäller på däck från
Kumho, Sunfull och Tigar till ord.
pris.

Använd kampanjkod **mhf22**
på euromaster.se eller ta med
annonsen till din verkstad. Gäller
t.o.m. 30/11. Välkommen!

KUMHO TYRE **1** SUNFULL TIGAR

Köp däck och
boka skifte på
euromaster.se

Banorna prepareras mellan varje däck för att få så likvärdiga förhållande som möjligt.

Trycket kontrolleras vid varje byte. När kollade du dina däck senast?

Vinterdäck handlar inte bara om is och snö. De ska också klara torra vägar och regn.

Ett av nära 2 000 (!) hjulbyten under tre testveckor.

Hos Arctic Falls i Piteå finns en avancerad inomhusanläggning med vinterklimat året runt. Här testar vi broms- och startgrepp på både is och snö med närmast kirurgisk precision.

Avancerad testutrustning säkerställer exakta och rättvisa mätresultat.

POÄNGSAMMANSTÄLLNING FRIKTIONS- OCH DUBBDÄCK

I alla delmoment sätts betyg i skala 1–5. Betygsättningen baserar sig på våra mätresultat och tar i beaktande hur stor avvikelse det är från snittvärdet av alla testdäck samt rondens bästa resultat. Men för köregenskaper och vägbuller värderas även den subjektiva upplevelsen högt i det satta betyget.

Vissa delmoment viktas mer kritiska än andra och multiplicerar betyget med två eller tre. Exempelvis viktas körning på is upp till maximalt 15 poäng medan broms på torr väg ger högst 5 poäng. Det ger ett slutresultat som prioriterar de kritiska vinteregenskaperna högre än asfaltsronderna, där skillnaderna är mindre. Men titta inte bara på totalpoängen utan jämför däcken på de vägförhållanden du anser vara viktigast för dig.

Betygskala:

- 5 = Utmärkt.
- 4 = Bra.
- 3 = Medel.
- 2 = Mindre bra.
- 1 = Dåligt.

Njut av vintersäsongen med en helt ny produkt från Pirelli!

NYHET

**ICE ZERO™
ASIMMETRICO**

Ice Zero Asimmetrico är den nya medlemmen av Pirellis Ice Zero™ familj

Dramastiskt förbättrade egenskaper på is.
Maximal säkerhet och komfort under alla förhållanden.

BREDD: 175 till 255
PROFIL: 40 till 65
FÄLG: 15" till 20"

TORRT	○○○○○○○○
VÄTT	○○○○○○○○
KOMFORT	○○○○○○○○
LIVSLÄNGD	○○○○○○○○
SNÖ	○○○○○○○○
IS	○○○○○○○○

SÅ HAR VI TESTAT (FRIKTIONS- OCH DUBB-DÄCKEN)

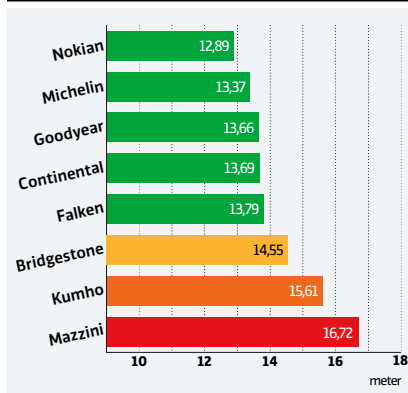
Utöver testdäcken kör vi ett referensdäck med jämna mellanrum under samtliga delprov för att fånga upp förändringar i underlaget. Alla mätresultat jämkas med grepp-trenden.

Köregenskaperna på is- och snö är utförda med fyrhjulsdrivna Volvo XC40-bilar på testbanor i Älvsbyn i slutet på februari. Elektroniska hjälpsystemen ABS och antisladd har varit inkopplade, med antisladdsystemet i sportläge för att tillåta lite mer hjulspinn och sladdvinkel, för att förstärka däckens karaktär samt ge bättre flyt i körningen.

Broms- och accelerationstesterna är utförda med tvåhjulsdrivna Volvo XC40-bilar i Arctic Falls Indoor utanför Piteå. Mätningarna startar och slutar vid fem km/h, i stället för vid stillastående, för att minimera felmarginaler skapade av bilens teknik (ABS och antispinn).

BROMSNING PÅ IS

Inomhus, -6° till -7°C

KOMMENTAR: ABS-bromsning 25–5 km/tim, medelvärde av totalt 48 inbromsningar per däck vid fyra olika tillfällen. Nokian och Michelin har kortast bromssträcka på is. Mazzini fortsätter att ha problem med isgreppet – nästan en billängd längre stoppsträcka än det bästa däck från låga 25 km/tim. Även Kumho ger förlängda bromssträckor.

BROMSNING PÅ SNÖ

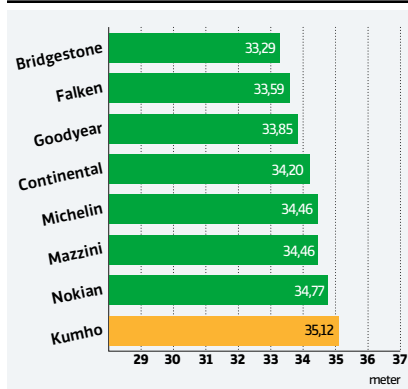
Inomhus, -5° till -6°C

KOMMENTAR: ABS-inbromsning 35–5 km/tim, medelsträcka efter totalt tolv inbromsningar. Inte heller i bromsmomentet på snö är det några utmärkande avvikelser mellan däck. Nokian bromsar bäst även på snö och Mazzini visar att det grova mönstret passar betydligt bättre på snö än på is.

BROMSNING PÅ TORR VÄG

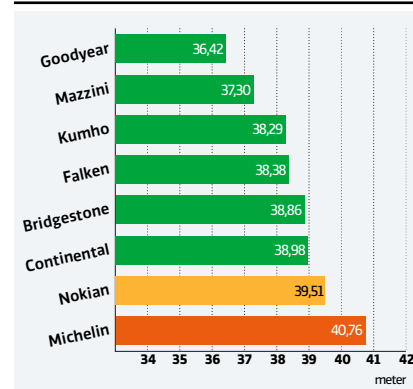
Sol, +16° till +17°C

KOMMENTAR: Bromssträcka 80–5 km/tim. På torr asfalt klarar sig friktionsdäckens mjuka gummi bra. Till skillnad från våt väg är det relativt små skillnader mellan bästa och sämsta däck. Bridgestone och Falken har bäst bromsprestanda. Kumho, med den längsta stoppsträckan, behöver två meter ytterligare.

BROMSNING PÅ VÅT VÄG

Sol, +15° till +17°C

KOMMENTAR: Bromssträcka 80–5 km/tim. Våt- och isgrepp är ofta varandras motsatser. Därför är vi inte så förvånade att hitta Michelin och Nokian i botten och Mazzini nära toppen. Goodyear imponerar allra mest och visar, precis som tidigare år, att det är det bästa nordiska friktionsdäcket för blöta vintervägar.

FRIKTIONS-DÄCK

Färgerna i diagrammen betyder:

■ = utmärkt/bra ■ = medel
■ = mindre bra ■ = uselt

Asfaltmätningarna på torr och våt väg genomfördes i Tammerfors, Finland, i början på maj, med tvåhjulsdrivna Volvo XC40-bilar. Bränslemätningarna gjordes på en ovalbana i jämn hastighet (70 km/h) med en Volkswagen Tiguan 2,0 TDI.

Alla däck har dimensionen 235/55 R 18 och hastighetsindex T (190 km/h) eller R (170 km/h). Prisuppgifterna är ungefärliga och gäller själva däck. Priserna varierar – jämför innan köp! Monteringskostnader tillkommer.

Späckade arbetsdagar ger däckbyte kombinerat med förarmöte.

100%

RAGN SELLS

En del av kretsloppet

Hela 95 procent av de insamlade däckerna återvinns.
Läs mer om vårt hållbarhetsarbete: www.ragnsellstyrerecycling.com

***Köp vinterdäck och fälg
till låga priser!***

 BYTHJUL.COM

Låga priser • Stort sortiment • Snabb leverans

Vi Bilägare
TESTVINNARE

Nokian

Hakkapeliitta R5

Årets stora nyhet i segmentet är Hakkapeliitta R5 som ersätter R3. Nykomlingen blir direkt klassens nya måttstock gällande vintergrepp. Nokian tar full pott i både snö- och ismomenten. Mest imponerar kurvgreppet på is och Nokian är det enda friktionsdäcket som behåller god kontrollerbarhet på fel sida greppgränsen.

Det stora lyftet mot föregångaren är på torr väg, främst bullernivån som inte längre dras med jobbiga frekvenser. Styrskärpan är något vassare och i undanmanöverproven är R5 reaktionssnabb med bibehållen stabilitet. Rullmotståndet är det lägsta i gänget. Minusposterna är bromsning på våt väg och vattenplaningsegenskaper.

Testets bästa vintergrepp ger Nokian segern.

FAKTA

Pris, kr	2 574
Tillverkningsland	Finland
Tillverkningsdatum	vecka 2, 2022
Last- & hastighetsindex	104R
Hårdhetstal, grader Shore	55
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	5
Broms is	15
Körning is	15
Start snö	5
Broms snö	10
Körning snö	10
Broms väta	6
Körning väta	4
Vattenplaning	1
Broms torr	4
Körning torr	4
Bränsleförbrukning	5
Buller	3

Totalpoäng 87

SAMMANFATTNING

+ Bäst isgrepp. Köregenskap alla underlag. Rullmotstånd.

- Bromssträcka på våt väg. Vattenplaning.

Goodyear

Ultra Grip Ice 2

UltraGrip Ice 2 är det bästa valet för den som kör mest på barmark. Det är överlägset på våt asfalt, en rond som annars är ett problem för nordiska friktionsdäck. Goodyear hanterar vattenplaning bra och har också fint kurvgrepp och kortast bromssträcka på blöta vägar. Här finns också den klart bästa stabiliteten och styrresponsten på torr väg. Därtill är bullernivån den lägsta.

Trots de goda asfaltsegenskaperna klarar sig Goodyear väl i vintergrenarna. Bromssträckorna är väl i klass med de bästa. Nackdelen är ett något sämre kurvgrepp på snö och is, där fästet försvinner relativt plötsligt och utan förvarning.

Poängmässigt blir det en andraplats totalt, men Goodyear står som klar vinnare i blötare klimat.

FAKTA

Pris, kr	2 415
Tillverkningsland	Polen
Tillverkningsdatum	vecka 41, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Hårdhetstal, grader Shore	58
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	4
Broms is	12
Körning is	9
Start snö	4
Broms snö	8
Körning snö	6
Broms väta	10
Körning väta	5
Vattenplaning	5
Broms torr	4
Körning torr	5
Bränsleförbrukning	4
Buller	5

Totalpoäng 81

SAMMANFATTNING

+ Bästa nordiska friktionsdäck på asfalt. Lågt vägbuller.

- Något lägre kurvgrepp på snö/is.

Continental

VikingContact7

VikingContact7 har era segrar från våra tester av traditionella personbilsdäck i bagaget. Nu blir det en bronspeng.

För att anpassa till suvarnas högre vikt har Continental gjort ett styvare däck med hårdare gummiblandning. Det ger något sämre fäste på is och snö, med längre glidfaser än vi tidigare upplevt. Greppnivån är dock fortfarande bra jämfört med konkurrenterna.

Uppsidan är att däcket i denna större dimension med mer öppet mönster hanterar vattenplaning riktigt bra. Det har också en stabilitet på asfalt med bibehållen styraprecision i undanmanöverproven.

Aldrig bäst men ofta i topp oavsett underlag ger en välförtjänt pallplats.

FAKTA

Pris, kr	2 442
Tillverkningsland	Slovakien
Tillverkningsdatum	vecka 46, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Hårdhetstal, grader Shore	60
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	4
Broms is	12
Körning is	12
Start snö	4
Broms snö	8
Körning snö	8
Broms väta	8
Körning väta	4
Vattenplaning	4
Broms torr	4
Körning torr	4
Bränsleförbrukning	4
Buller	3

Totalpoäng 79

SAMMANFATTNING

+ Bra grepp och goda köregenskaper på alla underlag.

- Något högre bullernivå än de bästa däcken.

Michelin

X-Ice Snow SUV

Ett av däcken som gynnats mest av bytet till suv-storlek är Michelin. X-Ice Snow har tidigare varit ett av de styvare däcken som givit god stabilitet på barmark men inte varit lika följsamma på vinterunderlag.

Denna gång är Michelin en av de allra bästa på is. Det lite grövre mönstret ger även bra grepp på snö. Michelin har dock prioriterat greppet i längdled – start och broms – och har inte riktigt lika bra sidogrepp som de bästa på vintergrenarna.

Desto bättre betar sig X-Ice Snow i kurvorna i asfalsronderna där det klarar höga sidokrafter och har god styrrespons.

Minusposten är vätgreppet som är testets sämsta. Det gör att Michelin hamnar precis utanför pallen.

FAKTA

Pris, kr	2 740
Tillverkningsland	Kina
Tillverkningsdatum	vecka 22, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Hårdhetstal, grader Shore	59
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	4
Broms is	15
Körning is	12
Start snö	5
Broms snö	8
Körning snö	8
Broms väta	4
Körning väta	4
Vattenplaning	2
Broms torr	4
Körning torr	4
Bränsleförbrukning	4
Buller	4

Totalpoäng 78

SAMMANFATTNING

+ Bromssträckor på snö/is. Stabilitet och styrkänsla asfalt.

- Grepp på våta vägbanor. Vattenplaning.

5

Falken
Winterpeak F-Snow 1

En annan nyhet bland friktionsdäcken är F-Snow 1 som är en del av Falkens nya Winterpeak-familj.

Precis som dubbssystemet F-Ice 1 har friktionsdäcket en mjuk gummblandning som ger bra grepp på snö och is. Även grundkonstruktionen är åt det mjukare hållet, vilket bidrar till ett följsamt beteende på vintervägarna med stabil bakvagn utan sladdtendenser under press.

Det mjuka gummit ger också kort bromssträcka på torr väg. Nackdelen är såvliga reaktioner och kraftig understyrning i undanmanöverprov på torr väg samt i kurvorna på våt väg. Simmig styrkänsla drar också ned intrycket på barmark.

Totalt sett är Falken ett prisvärt alternativ för den som prioriterar högt vintergrepp.

FAKTA

Pris, kr	2 239
Tillverkningsland	Turkiet
Tillverkningsdatum	vecka 50, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Hårdhetstal, grader Shore	49
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	4
Broms is	12
Körning is	12
Start snö	5
Broms snö	8
Körning snö	8
Broms våta	8
Körning våta	3
Vattenplaning	2
Broms torr	5
Körning torr	2
Bränsleförbrukning	2
Buller	4
Totalpoäng	75

SAMMANFATTNING

- + Grepp och trygga köregenskaper på snö/is. Låg bullernivå.
- Stabilitet och styrkänsla på barmark. Rullmotstånd.

6

Bridgestone
Blizzak DM-V3

DM-V3 är namnet på suv-versionen av Bridgestones friktionsdäck Blizzak. Resultatmässigt hamnar däck i något av ett ingenmansland. Det når få toppresultat i delmomenten men faller inte heller igenom negativt i någon rond.

Dess fördelar är god ljudkomfort, kort bromssträcka på torr väg samt välbalanserade köregenskaper med bra kurvgrepp på snö.

Dessvärre, för att vara ett nordiskt vinterdäck, har det stora problem med isrondera där det hamnar efter de andra kända premiumnamnen.

Trots fyra långsgående dräneringskanaler imponerar inte heller vattenplaningsförmågan.

Utän spetskompetens blir det en beskedlig poängskörd och en sjätte plats totalt.

FAKTA

Pris, kr	2 545
Tillverkningsland	Ryssland
Tillverkningsdatum	vecka 22, 2021
Last- & hastighetsindex	100T
Hårdhetstal, grader Shore	54
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	2
Broms is	9
Körning is	9
Start snö	4
Broms snö	8
Körning snö	8
Broms våta	8
Körning våta	2
Vattenplaning	2
Broms torr	5
Körning torr	3
Bränsleförbrukning	2
Buller	4
Totalpoäng	66

SAMMANFATTNING

- + Bromssträcka på torr väg. Kurvgrepp på snö. Vägbuller.
- Kurvgrepp våt väg. Vattenplaning. Rullmotstånd.

7

Kumho
SinterCraft WS51 SUV

WS51 är suv-versionen av Kumhos senaste friktionsdäck WS51. Det är det styvaste däck här, med hög prioritet på barmarksronderna, inte vintergreppet. På is presterar det långt ifrån de övriga. WS51 är svärbemästrat under press på både snö och is, där allt fäste försvinner plötsligt på en gång och utan förvarning.

Bättre går det i vattenplaningsmomentet där Kumho är bäst i gänget. Även bromssträckan på våt asfalt är god och styrkänslan vid små rattutslag likaså.

Tyvärer har WS51 problem med att baken släppte först på både våt och torr väg med ett sladdande beteende i undanmanöverproven och i synnerhet i blöta kurvor. Inte heller bullernivån imponerar. Svårkörd under press och dåligt vintergrepp ger låga poäng.

FAKTA

Pris, kr	1 898
Tillverkningsland	Kina
Tillverkningsdatum	vecka 15, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Hårdhetstal, grader Shore	54
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	2
Broms is	6
Körning is	6
Start snö	2
Broms snö	8
Körning snö	4
Broms våta	8
Körning våta	2
Vattenplaning	5
Broms torr	3
Körning torr	2
Bränsleförbrukning	3
Buller	2
Totalpoäng	55

SAMMANFATTNING

- + Vattenplaning. Bromssträcka våt väg. Styrkänsla på asfalt.
- Isgrepp. Sladdbenägenhet och svårkontrollerad på alla underlag.

8

Mazzini
Snowleopard LX

SAKNAR ISGREPP!

Ett av de allra billigaste däcken på marknaden är Snowleopard LX från kinesiska Mazzini. Det utmärker sig med ett ovanligt grovt mönster. Förutom goda vattenplaningsegenskaper ger det bra fäste i snö – i alla fall startgrepp och bromssträcka. Kurvgreppet är däremot långt ifrån de övriga, men däck är ärligt och skvallrar tidigt om klen fäste. På is saknas grepp helt och hållet. Bromssträckan är lång och det släpper tidigt i låga kurvhastigheter.

På torr är styrkänslan bättre än befarat, fast i en krissituation kan däck bara svänga åt ett håll. När man ska styra tillbaka har mönstret vikt sig och ger kraftig understyrning.

Högt vägljud växer till full sång vid lätt styrutslag, vilket cementerar en redan klar sista plats.

FAKTA

Pris, kr	1 684
Tillverkningsland	Kina
Tillverkningsdatum	vecka 18, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Hårdhetstal, grader Shore	52
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	1
Broms is	3
Körning is	6
Start snö	4
Broms snö	8
Körning snö	4
Broms våta	10
Körning våta	3
Vattenplaning	5
Broms torr	4
Körning torr	1
Bränsleförbrukning	3
Buller	1
Totalpoäng	53

SAMMANFATTNING

- + Bra snögrepp. Broms på våt väg. Vattenplaning.
- Isgrepp. Stabilitet torr väg. Störande vägljud.

ETT DUBBDÄCK SVEK

ÄVEN DE DUBBADE vinterdäcken körs med Volvos kompaktsuv XC40. Dimensionen 235/55 R18 passar även andra populära modeller som Audi Q3, Nissan Qashqai, Peugeot 3008, Toyota RAV4, Volkswagen Tiguan och många fler.

Deltar i testet gör de välkända tillverkarna Continental, Goodyear, Michelin, Nokian och Pirelli. Bridgestone står inför ett generationsbyte och är inte med denna gång. I stället står japanska Falken, som nyligen lanserat ett nytt dubbdäck, på startlinjen.

Taiwanesiska Maxxis vann överraskande ett sommardeckstest häromåret och har blivit en aktad aktör gällande sommarsulor. Men hur är deras vinterprodukter? Dags att ta reda på det.

REDAN INNAN VI KÖRT en enda meter ser vi tydliga skillnader mellan premiumtillverkarna och de billigare uppstickarna. De stora namnen har ett jämnt dubbutstick över hela däckets, medan monteringen spretar desto mer i takt med att priset sjunker.

Vi kontrollerar dubbutsticket när däcken är nya och under testets gång.

Falken har flera dubbar som sticker upp lite extra eller sitter lite snett, men allra värst är Maxxis som på ett däck saknar tre dubbar från fabrik. Efter inkörning – varje däck rullar 50 mil innan teststart – har Maxxis dubbar rört sig mest. Utsticket har ökat mer än 0,2 mm. Osedvanligt mycket.

Värre är att Falken redan har tappat några dubbar efter blott 50 mil – något som tyvärr skulle fortsätta. När alla moment var avklarade hade Falkens framdäck bara 49 respektive 64 dubb kvar av ursprungliga 200! Det var länge sedan vi såg ett så stort bortfall.

Ett tryggt och säkert däck är utvecklat för att släppa fästet progressivt. Det ska varna föraren tidigt att det är på väg att förlora vägkontakten samt förbli kontrollerbart även när bilen börjar tappa spåret.

Startgrepp och bromssträckor på snö och is har vi testat i en avancerad inomhusanläggning i Piteå.

Allt avslutas i maj på asfaltbanor utanför finska Tammerfors där vi inte bara testar bromssträckor och köregenskaper på torr och våt asfalt, utan även undersöker vägbuller, bränsleförbrukning och vattenplaningsegenskaper.

NÄR VI SUMMERAR alla fjorton ronder på fyra olika underlag är poängskörden jämn mellan fyra av deltagarna. I täten står Michelin och Nokian på exakt samma poäng. Tätt där bakom följer Goodyear och Pirelli. Trots att det är jämnt poängmässigt finns det stora skillnader i däckens karaktär och prioriteringar.

Vilket som är det bästa valet varierar efter vad just du efterfrågar. Läs varje dubbdäcks omdöme på sidorna här intill innan du gör ditt val.

Nu moderniseras Sveriges däckåtervinning

Med en skräddarsydd smart app optimeras och effektiviseras insamlingen av uttjända däck.

Lansering 2023. Läs mer på sdab.se

SVENSK
DÄCKÅTERVINNING

VREDESTEIN

TIRES

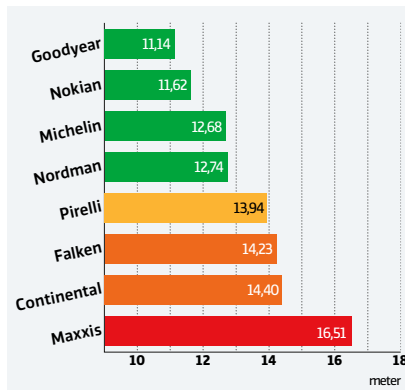

VINTERN NÄRMAR SIG

Vredestein har tillverkat däck sedan 1909

BROMSNING PÅ IS

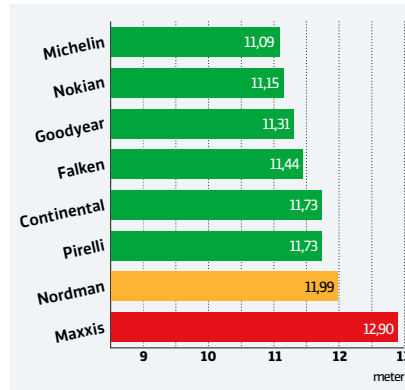
Inomhus, -5° till -6°C

KOMMENTAR: ABS-bromsning 25–5 km/tim, medelvärde av 24 inbromsningar i två omgångar. Goodyear visar återigen att det är bromskungen på hala vägar. Nokian imponerar också. Continental är lite av en besvikelse. Värst är Maxxis som har ännu sämre bromsgrepp än startgrepp – nästan 50 procent längre stoppsträcka än Goodyear!

BROMSNING PÅ SNÖ

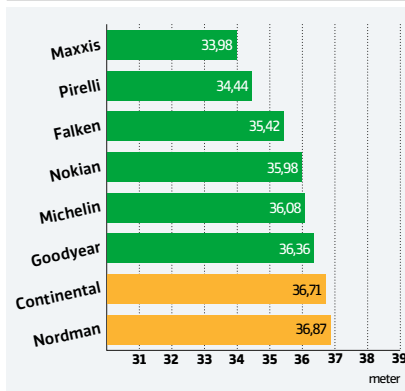
Inomhus, -6° till -7°C

KOMMENTAR: ABS-inbromsning 35–5 km/tim, medelsträcka efter totalt tolv inbromsningar. Michelin stannar bäst på det hårt packade snötäcket. Även Nokian och Goodyear imponerar. Återigen ser vi hur Maxxis kämpar med greppet och behöver ytterligare en meters stoppsträcka från låga 35 km/tim jämfört med Nordman på näst sista plats.

BROMSNING PÅ TORR VÄG

Sol, +14° till +16°C

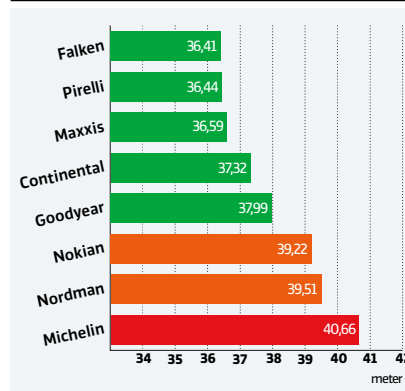

KOMMENTAR: Bromssträcka 80–5 km/tim. Jämnare resultat på torr än på våt asfalt. Precis som på vått får Maxxis och Pirelli de bästa resultaten. Nokian och Michelin hanterar det torra underlaget bättre än väta. I stället är det Nordman som behöver längst sträcka för att få stopp.

DUBB-DÄCK

BROMSNING PÅ VÅT VÄG

Dugg, +8° till +10°C

KOMMENTAR: Bromssträcka 80–5 km/tim. Tre däck står med bra bromsgrepp i vätan, där Falken hamnar i topp. Mest bekymmer med att få stopp har Michelin som behöver en extra meter i stoppsträcka jämfört med Nordman på näst sista plats. Inte heller Nokian imponerar i momentet.

DÄCK FRÅN RYSSLAND

Flera däck i testet är tillverkade i Ryssland, men det var innan kriget i Ukraina. Numera har tillverkningen flyttat till andra länder och beställer man idag får man inga "Rysslandsdäck", om det inte handlar om lagervaror tillverkade före krigsutbrottet.

OM MAN INTE HAR SUV-DÄCK?

Testresultatet gäller endast för just den här SUV-dimensionen men kan ses som en vägvisning för vilka prioriteringar som de olika tillverkarna har för sina produkter. Den exakta rangordningen kan dock skilja sig mellan olika dimensioner.

VI HAR RÄTT DÄCK FÖR DIN BIL

Däckteam är Sveriges största kedja inom däck och fälg med närmare 150 anslutna verkstäder över hela Sverige, från Överkalix i norr till Skurup i söder.

Vi bedriver försäljning av däck och fälg mot såväl privatpersoner som företag med tjänstebilflotta eller transportverksamhet.

Tack vare att vi ägs av medlemmarna själva och inte av någon däckleverantör har vi möjlighet att erbjuda dig bästa möjliga däck och fälg utifrån behov och önskemål.

Hitta din närmaste Däckteamverkstad på dackteam.se

DÄCKTEAM
vet vilka däck du behöver

Creating Trust in Mobility

veoneer

DET SÄKRA OCH SJÄLVKLARA VALET AV VINTERDÄCK

EUROWINTER |
HS2 PRO

NYHET

EUROWINTER |
HS2

NYHET

WINTERPEAK |
F-ICE 1

WINTERPEAK |
F-SNOW 1

FALKEN
TYRES

falkentyre.com

Vi Bilägare
TESTVINNARE

1
Michelin
X-Ice North 4 SUV

□ "XIN4" har länge varit bland de allra bästa. Så också i suv-dimension. Det blir en delad testseger med Nokian.

Många små ståldubbar (280!) bidrar till bra vintergrepp. Mest imponerar fästet i längdled. I kurvorna har fransosen en påtagligt understyrd karaktär som kräver tålmod vid större styrtslag. Det beteendet går igen på både vinterunderlag och asfalt.

Däckets nackdelar är våtgreppet och låg motståndskraft mot vattenplaning.

Michelin passar dig som söker bra is- och snögrepp kombinerat med god komfort. Utöver lågt vägbuller finns här en linjär styrreaktion och bekväm rakt framstabilitet.

Detta är också testets mest lätturladdade däck.

FAKTA

Pris, kr	3 539
Tillverkningsland	Polen
Tillverkningsdatum	vecka 40, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	280
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,0
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,1
Hårdhetstal, grader Shore	56
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	5
Broms is	12
Körning is	15
Start snö	5
Broms snö	10
Körning snö	10
Broms väta	2
Körning väta	2
Vattenplaning	2
Broms torr	4
Körning torr	5
Bränsleförbrukning	5
Buller	5
Totalpoäng	82

SAMMANFATTNING

Is	Snö	Buller	Våt väg	Torr väg
5	5	5	2	5

+ Is och snögrepp. Styrkänsla på torr. Buller. Rullmotstånd.

- Våtgrep. Vattenplaning. Sidogrepp i tvärsvängar.

Vi Bilägare
TESTVINNARE

1
Nokian
Hakkapeliitta 10 SUV

□ Det blir en delad testseger för fjolårsnyheten "HKPL 10". Som vanligt med Nokian kammar det hem idel toppbetyg på is och snö, med testets allra bästa kurvgrepp. Det är reaktionssnabbt och har hög körglädje på vintervägarna, men den lätt överstyrda balansen blir i vildaste laget under press om man redan har en bil som byter riktning kvickt.

På asfalt klarar Nokian undanmanöverproven galant med rapp styrrespons och förmår ändå att stävja risken för retursladd. Minusposterna är en något olinjär styrkänsla, tydligt vägbuller och relativt tidig vattenplaning.

Nokian är valet för den som söker bästa möjliga vintergrepp och uppskattar kurvwilligheten med alerta reaktioner på förarens input.

FAKTA

Pris, kr	4 479
Tillverkningsland	Ryssland
Tillverkningsdatum	vecka 48, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	214
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,1
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,3
Hårdhetstal, grader Shore	54
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	5
Broms is	15
Körning is	15
Start snö	4
Broms snö	10
Körning snö	10
Broms väta	4
Körning väta	4
Vattenplaning	2
Broms torr	4
Körning torr	3
Bränsleförbrukning	4
Buller	2
Totalpoäng	82

SAMMANFATTNING

Is	Snö	Buller	Våt väg	Torr väg
5	5	2	3	4

+ Bäst fäste på is och snö. Bra kurvgrepp på alla underlag.

- Vattenplaning. Broms på våt väg. Högt vägbuller.

3
Goodyear
UltraGrip Arctic 2

□ Andra generationen Arctic från amerikanska Goodyear uppvisade ett imponerande isgrepp som räckte till testseger förra året. Även i år presterar Goodyear på topp när det kommer till start och broms på is och snö.

Däremot imponerar det inte lika mycket i kurvorna, varken på is och snö eller våt respektive torr asfalt. Sidogreppet är inte riktigt i nivå med de allra bästa och däckets har också en något diffus styrprecision som gör det något svårplacerat. Men det hittar inte på hyss och sätter aldrig föraren i knipa.

Detta är däckets för den som vill ha den allra kortaste bromssträcken på vintervägen men bryr sig inte om perfekt kurvuppträdande. Rullmotståndet är dock bland det högsta i testet.

FAKTA

Pris, kr	2 699
Tillverkningsland	Polen
Tillverkningsdatum	vecka 43, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	220
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,0
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,2
Hårdhetstal, grader Shore	61
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	5
Broms is	15
Körning is	12
Start snö	5
Broms snö	10
Körning snö	6
Broms väta	8
Körning väta	3
Vattenplaning	3
Broms torr	4
Körning torr	3
Bränsleförbrukning	3
Buller	3
Totalpoäng	80

SAMMANFATTNING

Is	Snö	Buller	Våt väg	Torr väg
5	4	3	4	4

+ Korta bromssträckor och bra drivgrepp på is/snö.

- Saknar skärpa i kurvorna. Relativt högt rullmotstånd.

4
Pirelli
Scorpion IceZero 2

□ Scorpion på Pirellispråk betyder suvdäck. Likt vanliga IceZero 2 presterar det allra bäst i asfaltsronderna. Detta är det vinterdäck vars körupplevelse är närmast att likna ett sommardeck. Hastighetsklassningen är också det högsta i gänget (H, 210 km/tim).

Pirelli står med en kvick och naturlig styrrespons, utsökt stabilitet under press och korta bromssträckor på både våt och torr asfalt.

På is och snö har Pirelli något lägre greppnivå än de allra bästa, men även här utmärker det sig med hög körglädje genom kvick styrning och är vig in i kurvorna med lätt medstyrande bakvagn.

"IZ2" är för de som vill ha så fina köregenskaper som möjligt och kan tänka sig att kompromissa med vintergreppet.

FAKTA

Pris, kr	2 529
Tillverkningsland	Ryssland
Tillverkningsdatum	vecka 48, 2021
Last- & hastighetsindex	104H
Antal dubb	196
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,2
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,2
Hårdhetstal, grader Shore	58
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	4
Broms is	9
Körning is	12
Start snö	4
Broms snö	8
Körning snö	8
Broms väta	10
Körning väta	5
Vattenplaning	3
Broms torr	5
Körning torr	5
Bränsleförbrukning	3
Buller	3
Totalpoäng	79

SAMMANFATTNING

Is	Snö	Buller	Våt väg	Torr väg
4	4	3	5	5

+ Grepp på asfalt. Linjär och fin styrkänsla på alla underlag.

- Medelbra grepp på is. Något sämre på vattenplaning.

5

Continental IceContact 3

Continental har inte riktigt hittat rätt med "IC3". Den generella greppnivån ligger en bit efter övriga premiummärken i samma prisklass på nästan alla underlag. Framför allt halkar IC3 efter i isronderna, vilket är ett stort minus för ett dubbdäck.

Dock kommunicerar däckets väl med föraren om var greppgränsen är, vilket kombinerat med en neutral balans gör däckets tryggt och förutsägbart i kurvorna med en lätt understyrd karaktär.

Ljusstabilitet är vattenplaningsegenskaperna samt god bullernivå för att vara ett dubbdäck. Dubbarna, som är fastvulkade i däckets, påvisar minimala rörelser under hela testet. Här sitter dubbarna fast ordentligt!

Ofta på den undre halvan i delronderna ger en femteplats totalt.

FAKTA

Pris, kr	2 025
Tillverkningsland	Ryssland
Tillverkningsdatum	vecka 4, 2022
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	200
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,2
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,2
Hårdhetstal, grader Shore	60
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	2
Broms is	6
Körning is	9
Start snö	4
Broms snö	8
Körning snö	8
Broms väta	8
Körning väta	4
Vattenplaning	4
Broms torr	3
Körning torr	3
Bränsleförbrukning	3
Buller	4
Totalpoäng	66

SAMMANFATTNING

- + Vattenplaning. Buller. Lättkört under press.
- Isgrepp. Förlängda bromssträckor på alla underlag.

6

Nordman 8 SUV

Nordman är Nokians billigare varumärke som saluför två generationer gamla Nokian under nytt namn. Nordman 8 SUV är således en reinkarnation av Hakkapeliitta 8 SUV. Men det är en sanning med modifikation.

Även om mönstret är sig likt har Nordman fått en annan, hårdare gummiblandning. Greppnivån är inte alls på den nivå som Nokian däck hade för några år sedan, i alla fall inte i den här SUV-dimensionen.

Nordman placerar sig på den nedre halvan av resultatlistan i nästan varje rond.

Värst är däckets på torr väg, där Nordman har hög bullernivå med jobbiga resonanser och olinjär styrkänsla.

Rullmotståndet är också testets högsta.

FAKTA

Pris, kr	2 559
Tillverkningsland	Ryssland
Tillverkningsdatum	vecka 45, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	178
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,1
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,3
Hårdhetstal, grader Shore	60
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	4
Broms is	12
Körning is	6
Start snö	4
Broms snö	6
Körning snö	4
Broms väta	4
Körning väta	2
Vattenplaning	3
Broms torr	3
Körning torr	2
Bränsleförbrukning	3
Buller	1
Totalpoäng	54

SAMMANFATTNING

- + Bra startgrepp och kort bromssträcka på is.
- Allt annat – framför all vägbuller.

7

Maxxis Premitra Ice Nord 5 SUV

Taiwanesiska Maxxis har blivit ett respekterat varumärke gällande somrardäck. Dubbdäcket Premitra Ice Nord 5 SUV visar att märket fortfarande har långt kvar innan det kan utmana på den nordiska vintermarknaden.

Oväntat mycket dubbrörelser under inkörningsperioden gjorde att Maxxis hade det klart högsta dubbutsticket när testmomenten började. Trots detta var greppet på is långt efter de övriga. Det hade även överraskande dåligt grepp på snö. I stället presterande Maxxis desto bättre på asfalt med korta bromssträckor, god stabilitet och var bäst mot vattenplaning.

Oförmågan att balansera egenskaperna på barmark med vettigt vintergrepp ger en klar sista plats.

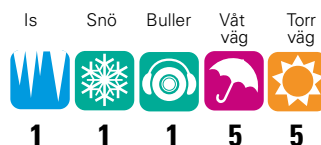
FAKTA

Pris, kr	2 619
Tillverkningsland	Kina
Tillverkningsdatum	vecka 21, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	125
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,4
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,5
Hårdhetstal, grader Shore	63
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	1
Broms is	3
Körning is	6
Start snö	1
Broms snö	2
Körning snö	2
Broms väta	10
Körning väta	5
Vattenplaning	5
Broms torr	5
Körning torr	4
Bränsleförbrukning	3
Buller	1
Totalpoäng	48

SAMMANFATTNING

- + Korta bromssträckor på barmark. Klarar väta bäst av alla.
- Uselt fäste på is och snö. Hög vägbuller.

8

Falken Winterpeak F-Ice 1

Årets dubbnighet kommer från japanska Falken med Winterpeak F-Ice 1. Gummiblandning är ovanligt mjuk (Shore 52), vilket bidrar till en lugn karaktär under press med stabil bakvagn på både snö och is. Tyvärr imponerar inte själva greppnivån på is.

Falken trivs istället bäst på våta vägar. Det är riktigt bra mot vattenplaning och bromssträckan på våt väg är testets kortaste. Även på torr är bromsprestandan bra. Däremot är det svampigt och något svårplacerat i kurvorna under press på våt och torr asfalt. Styrresponser vid lugnare körning är emellertid god.

Poängmässigt når Falken en fin femte plats, men vi har aldrig förlorat så många dubbar så snabbt! Det gör att Falken diskas och exkluderas från slutresultatet.

FAKTA

Pris, kr	2 398
Tillverkningsland	Turkiet
Tillverkningsdatum	vecka 51, 2021
Last- & hastighetsindex	104T
Antal dubb	200
Dubbutstick efter inkörning, mm	1,2
Dubbutstick efter snö/istest, mm	1,4
Hårdhetstal, grader Shore	52
Montering	Rotationsriktning

POÄNG

Start is	2
Broms is	6
Körning is	12
Start snö	5
Broms snö	8
Körning snö	6
Broms väta	10
Körning väta	4
Vattenplaning	5
Broms torr	4
Körning torr	4
Bränsleförbrukning	3
Buller	2
Totalpoäng	71

SAMMANFATTNING

- + Korta bromssträckor på asfalt. Vattenplaning.
- Dubbar som lossnar. Isgrepp. Hög vägbuller.

Erbjudande till dig man över 40 år

Många män lider av testosteronbrist

Vi hjälper dig att utreda och behandla testosteronbrist i några enkla steg

GRATIS

testosterontest för dig med symtom
(ord. pris 389kr)

Vi finns på 50 orter från Kiruna i norr till Malmö i söder

FOKUS PÅ **MANLIG HÄLSA**

Symtom på testosteronbrist kan vara:

- Trötthet och låg energi
- Irritation och dåligt humör
- Viktuppgång
- Minskad sexuell lust
- Utebliven morgonreaktion
- Dålig sömn
- Minskad muskelstyrka
- Bukfetma

Gör ett snabbt symtomtest och se om du får ta del av erbjudandet!

rewell.se/MHF

re well

DIAB P12 | FIXAR DINA KONTAKTBEHOV

DIAB P12 är elkontakten för folk med krav, som vill ha pålitlighet och kvalitet för att kunna dra släp och vagnar med största möjliga säkerhet.

Användarvänligheten har tagits väl om hand – tillkopplingen är konstruerad enligt hävarmsprincipen och fränkopplingen sker automatiskt, ifall man glömmer det själv. Dessutom är kontakten självrensande vilket håller kontaktytorna fria från smuts och oxidering.

DIAB P12 KOMPABILITET: 12–24 volt elsystem **POLER:** 12 **JORDNING OCH LADDNING:** Pol 1 & 12 **INGÅNGAR FORDON:** 2 **INGÅNGAR SLÄPVAGN:** 1–2 **MONTERINGSYTA:** 65 x 75mm (bxh) **TILLBEHÖR:** Vi har adaptrar för både 13-poliga och 7-poliga släp-vagnskontakter

DIAB.se

DJURLE INDUSTRI AB

TEL: 0470-380 50

E-POST: ANDERS@DIAB.SE

GLAD PRISVINNARE. Så här glad blev Simon Lundman, som kör djurtransport för Lundmans Djurtransporter i Öjebyn, när hans bil "A star is born" utsetts till "Best in Show".

Det vamlade av snygga radiostyrda modellbilar som RC Skånelast byggt till perfekta modeller av de större originalbilarna.

VÄLBESÖKT FOLKFEST. Mer än 700 lastbilar från hela Sverige, Danmark, Holland och några andra länder fanns att beskåda på klassiska Ljungbyhed.

BEST IN SHOW. Lundmans djurtransporters bil "A star is born" vann publikens hjärtan.

FOTO: STEFAN NILSSON

Folklig lastbilsfest

En vacker sensommar dag med folkfest, familjefest och lastbilsfest på klassiska Ljungbyhed. Nästan 10 000 personer kom för att titta på dryga 700 utställda lastbilar och ett stort antal utställare som sökt sig till en av Europas största lastbilsträffar. MHF:s skånska eldsjälarna tog chansen att möta den stora publiken och prata trafiksäkerhet med fokus på droger och alkohol i trafiken.

SKÅNE TRUCKSHOW ÄR en mötesplats för lastbilsintresserade från i första hand Sverige, Danmark och Holland. Det utländska intresset är så stort att en holländsk åkare sponsrar med en egen deltävling. När det gäller tävlingsmomentet, tävlas det i en rad olika klasser såsom en mästarclass, olika lastbilstyper som timmerbil, tippbil och så vidare, till veteranbilsklassen.

Publikens pris till snyggaste lastbilen, kallas "Best in Show", gick till en av de verkliga långkörarna som kört 140 mil enkel resa för att visa upp sitt fordon. Det var ingen holländare, men väl en norrlänning vid namn Simon Lundman som kör djurtransport för Lundmans Djurtransporter i Öjebyn utanför Piteå.

ÅKERIET ÄR VÄLKÄNDA i lastbilsbyggarkretsar med tidigare bilar som hyllat tv-serien pistvakt, med pistvaktbilen, och countrymusiken med bilen som de kallat "Country Roder".

Vinnarbilen i Skåne heter "A star is

born” och det handlar om en Volvo FH540 med massor av lampor, påkostad inredning och lack. En bil som även vunnit Public choice på lastbilsträffen Nordic Trophy i Jönköping bara några veckor tidigare.

DET ÄR INTE ENBART antalet utställda lastbilar som gör Skåne Truckshow så unikt. Det handlar även om bredden och skapandet av en riktig folkfest. Barnen körde runt sittande på små lastbilar hos Donalds bilbärgning, Klubben RC Skånelast körde radiostyrda lastbilar byggda med sinne för detaljer. Alla strålkastare och varningsljus fungerade som på de stora lastbilarna de byggt sina modeller efter och publiken var minst sagt fascinerade av detaljrikedomen på bilarna.

Det där med belysning är viktigt för många av våra yrkeschaufförer och det tog utställare som Abkati, Ledson, Strands med flera fasta på. Ledson arrangerade en uppskattad ljusfest på fredagskvällen när Ledson Lightshow lockade hundratals lastbilar att visa upp sina blinkande varnings- och extraljus.

BLAND UTSTÄLLARNA FANN också MHF som tagit dit en stor monter, sin krocksläde och vältebilen för att på ett väldigt tydligt sätt tala trafiksäkerhet med besökarna och då inte minst med ungdomarna som är mitt uppe i körkortstagandet.

– Vi hade ungefär 300 besökare hos oss och många av dem testade vår krocksläde och vältebil för att uppleva hur även en mild olycka känns i verkligheten, berättar Aksel Kops, som är ordförande i MHF Klippan.

– Det är viktiga budskap vi vill nå ut med både vad gäller trafiksäkerhet i allmänhet och framför allt hur viktigt det är att avstå alkohol och droger i trafiken. Skåne Truckshow ger oss också möjlighet att träffa och värva nya medlemmar, fortsätter Aksel.

Aksel berättar att MHF Klippan var initiativtagare när man beslutade sig att vara med på Skåne Truckshow för åtta år sedan. Han själv har varit med varje gång och hållit i trådarna för MHF:s medverkan.

EN VANDRING BLAND ALLA utställda lastbilar bjöd på allt från veteraner till påkostade byggen med exklusiva motiv över hela ekipagen, men också en inblick i hur olika lastbilar är byggda för att vara effektiva arbetsredskap. Här fanns kranbilar med enorma kranar till bärgningsbilar byggda på klassiska sexhjulsdrivna Scania Tgb 40. Det finns en enorm kreativitet i lastbilssverige.

STEFAN NILSSON

DRAGARE AV ANNAT SLAG. Motorintresset är det gemensamma för både lastbilsbyggare och de som bygger traktorer för att tävla i traktorpulling. Caj Höst har byggt den här gula skönheten med en klassisk sexy-cylindrig Volvo-diesel, td60, som han lyckats få att leverera 1 700 hk. Caj har en femteplats i europeiska traktorpullingserien på meritlistan.

PÅKOSTAD GULDKLIMP. Den guldglänsande Scanian "Vikings" ägs av Berthons Transport i Bjärnum och var nu utställd på hemmaplan.

RC ÄVEN FÖR VUXNA. Mikael Bergman rattar en radiostyrd lastbilsmodell inne på RC Skånelasts utställningsområde.

ETT SAMTAL PÅ LUT. Mikael Nilsson, ordförande i MHF Hässleholm, pratar trafiksäkerhet med Måns Johannesson, överst, och Benjamin Wright, båda från Kristianstad, efter att de testat vältebilen.

FOTO: STEFAN NILSSON

Brämhufts åkeri ställde ut sin välvärdade Scania R730 från 2014. Ett stilrent bygge med snygga motiv från åkerinäringen runt hela bilen.

Abkatis Johan Fredin visade upp senaste Bridlight Ozz.

RADIOSTYRDA MINIATYRER. RC Skånelast bjöd på snygga radiostyrda lastbilar, dumprar och annat. Här är det Johan Viklund till vänster och Mikael Bergman med några snygga byggen.

BRA MED BESÖK. MHF lyckades locka cirka 300 besökare till sin monter. Aksel Kops tillhör de verkliga eldsjälarna i MHF och han har varit med och visat upp MHF:s verksamhet under sex Skåne Truckshow.

Fråga till trafiklärare:

Vilket alternativ ökar dina elevers chanser att klara teoriprovet?

A

B

A) En gammal suddig stillbild.

B) Ett nytt videoklipp i 4K-kvalitet.

Om du svarar B är [Körkortonline.se](https://korkortonline.se) rätt för dig och dina elever. Testa 10 st elevkoder gratis på:

korkortonline.se/bli-partner

**KÖRKORT
ONLINE.SE**

Volvo XC90 är en riktig lyxsuv – dyr och bekväm. Vi granskar andra generationen som begagnad.

FÖRSTA XC90 KOM 2002 och såldes fram till 2014. Som modellår 2015 blev det premiär för andra generationen, det är den vi granskar här. En facelift kom under 2019.

Numera har Volvo bara fyrcylindriga motorer i XC90. Svagast är dieselmotorerna, 190 hästkrafter i D4 och 224/235 hästkrafter i D5/B5. Starkast är laddhybriden T8 Twin Engine med 407 eller 390 hästkrafter. Bensinmotorer finns också på 254/250 hk eller 310/320 hästkrafter, beroende på modellår.

På vägen är XC90 mycket stadig, med en god styrkänsla. I en undanmanöver kränger bilen en del, men klarar konbanan i cirka 75 km/h, mycket tack vare snabb styrning. Även om XC90 inte är någon riktig terrängbil klarar den en del körning på tuffare underlag. Markfrigången med stålfjädring är 23 centimeter och med luftfjädring 23–27 centimeter.

Fyrhjulsdriivningen kommer från Borg Warner och får godkänt i test på lågfriktionsrullar, som ska simulera isfläckar. Men Volvon kräver en del gaspådrag för att kraften ska flyttas mellan hjulen.

FÖRARMILJÖN GER EN LYXKÄNSLA som andra Volvo inte varit i närheten av tidigare. Instrumenten är tydliga, men det råder delade meningar om multimediasystemet. Där finns många funktioner som kräver inläring. Förarplatsen är inte lika intuitiv som tidigare i Volvo.

Sittkomforten i framstolarna är superskön och av högsta klass. Baksätet är individuellt skjutbart 12 centimeter i längdled. Även här är sittkomforten god. För de som sitter i tredje sätesraden räcker utrymmet till om man inte är över 170 centimeter lång. Bagageutrymmet är ett av marknadens större. Med fem sittplatser får bagage motsvarande 27 läskbackar plats. Med sju sittplatser ryms sju läskbackar, motsvarande bagageutrymmet för en småbil. Om sätena fälls kan XC90 svälja hela 51 läskbackar.

XC90 har haft en hel del kvalitetsproblem som stör bilden av lyxbil. Speciellt tidiga exemplar har drabbats av många fel. Vanligt är elektronikbuggar i multimediasystemet som gör att funktionerna

Säkerhet, sittkomfort, utrymme, finns sjusitsig

Dyr, kvalitetsbrister av olika slag

hänger sig. Displayer som återställer sig själva är också ett vanligt elektronikspöke. Dålig passform har också varit ett klagomål, liksom missljud från bland annat soltaket, fel på dörrhandtag och problem med AC-anläggningens kylning.

PROBLEM MED LÅSSYSTEMET kan bero på lister som inte stänger dörrarna ordentligt eller fel på låsmekanismen. Läckande panoramatak och krånglande parkeringssensorer har drabbat en del exemplar, liksom att de elvärmda sätena slår av funktionen. Fel på batteriet har gällt på en del XC90, speciellt T8. Andra källor till elektronikkrångel har varit fel på parkeringsbroms, head up-display samt Volvos On call-system.

Mekaniska fel har också funnits, som oljeläckage

från motorn, fel på turboaggregat, vattenpump, avgasrening och motor kylning. Missljud från slitna hjullager och kardanaxel förekommer och det sistnämnda kan bli dyrt att åtgärda.

Ett annat fel gäller problem med luftfjädringen, som krånglat på en del bilar. Vi har också rapporterat om husvagnsägare som haft problem, eftersom XC90 haft dragkroken för högt monterad. XC90 har också varit föremål för en del återkallelser. En av dem gällde fel på programvaran till autobromsen, som inte aktiverades.

UNDER 2019 ÅTERKALLADES bilar för att insugsgrenröret i plast kunde smälta och orsaka motorbrand. En defekt ventilations slang som kunde orsaka kylvätskeläckage med brandrisk som följd ledde också

FYRA KONKURRENTER

BMW X5 3.0D AUT. COMFORT X-DRIVE

Registreringsår	2015
Kaross	Suv, 5d
Motor	3,0/258 hk
Dekl. förbrukning	6,0 l/100 km
Nypris -15	620 300 kr
Bilprovning	Bättre än medel
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Bättre än medel

➕ Vägegenskaper, förarplats, prestanda, dragvikt.

➖ Dyr att äga, stötig fjädring, kvalitetsmissar.

➕ Komfort, utrymme, stark motor, garantier.

➖ Rostskydd, fjädring, elektronikfel.

KIA SORENTO 2.2 CRDI AWD AUT. 7-SITS

Registreringsår	2015
Kaross	Suv, 5d
Motor	2,2/200 hk
Dekl. förbrukning	6,7 l/100 km
Nypris -15	449 900 kr
Bilprovning	Ingen uppgift
Rost	Sämre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Medel

FOTO: CHRISTIAN ELLMARK

1. Lyxkänsla för förare och instrumenten är lätta att avläsa.
2. Framstolarna tillhör marknadens bekvämaste. Långresekomfort!
3. Baksätet är högt, bekvämt och rymligt.
4. I extrastolarna längst bak bör åkande vara under 170 cm.
5. Bagageutrymmet sväljer rejält med last.

LITE MER OM:

TEKNISKA DATA	Volvo XC90	D5-15	T6
Längd/bredd, cm		495/195,8	495/195,8
Tjänstevikt/maxlast, kg		2 131/499	2 166/584
Max släpvtikt, kg		2 700	2 700
Antal cylindrar/slagvolym cm ³		4/1 969	4/1 969
Effekt kW/hk		165/224	235/320
Toppfart, km/h		220	230
0-100 km/h, s		8,8	6,5
CO ₂ , g/km		152	186

KÖPGUIDEN

Registreringsår:	2015
Kaross:	Suv 5 d
Motor:	2,0 l/224 hk
Dekl. förbrukning:	5,7 l/100 km
Nypris -13:	598 000 kr
Bilprovning (D)	Ingen uppgift
Rost	Medel
Säkerhet (E)	Bättre än medel
Autolindex	Bättre än medel

D=Dekra, F=Folksam

REPARATIONSKOSTNADER

Material och arbete. Prisuppgifter från verkstäder i Stockholmsregionen. Priserna kan variera mellan verkstäder.

Avgassystem exkl främre rör	7 664 kr
Katalysator	30 276 kr
Hjullager höger fram	4 543 kr
Kamrem, 24 000 mil/10 år	9 344 kr
Elektronikbox, motor	14 393 kr
Koppling	Automat
Stötdämpare fram, 2 st	8 992 kr
12 000-milaservice	7 535 kr

SÄKERHET

XC90 fick fem stjärnor i Euro NCAP:s krocktest. Autobroms finns för både bilar och fotgängare, liksom en vänstersvängsbroms. Om föraren försöker svänga vänster trots möte, slår bilen själv till bromsarna för att undvika en olycka. Stolar som ska skydda mot ryggsador finns också. Folksam klassar bilen som ett bra val ur säkerhetssynpunkt. Tidigare modellen får fem i betyg av Folksam efter resultat av verkliga olyckor. Det innebär minst 40 procent högre säkerhet än medelbilen.

BILPROVNINGEN

Statistik saknas för denna generation. Tidigare modell får medelresultat hos Dekra.

ROSTSKYDD

Sämre rostskydd än tidigare modell. Framskärmar, motorhuv samt delar av framvagnsförankringarna är av aluminium. Dörrar och baklucka är av plåt och dörrsidorna är behandlade. Väl tätade skarvar. Bakluckan saknar invändig behandling. Plastinnerskärmar bak, filtinnerskärmar fram. Smala täckskivor av plast under bilen, bra slitkydd. Dörrtrösklarna är obehandlade och detaljer baktill på bilen saknar invändig behandling. Det finns ingen behandling i främre tvär- och längsbalkar. På XC90 har vi sett rostiga delar i bakvagn samt fästpunkter vid hjulhusets innerskärmar som är rostangripna.

ROSTSKYDDSGARANTI: 12 ÅR

Betyg: ★★★★★

till återkallelse, liksom mjukvarufel i nödsamtalssystemet. En återkallelse gällde fel på krockkuddarna, då metalldelar från kudde kunde spridas i bilen med skaderisk som följd.

VOLVOS FLAGGSKEPP. XC90 är större och ger mer lyxkänsla än tidigare modell.

FEL PÅ BULTARNA TILL krockgardinerna ledde också till återkallelse. Fel på säkerhetsbältesspännare som kunde lossna från låset vid en olycka gjorde också att bilar återkallades, liksom fel på bältessträckaren i tredje sätesraden.

Andrahandsvärdet har varit högt och XC90 är fortfarande dyr även som begagnad. Ett mindre antal har sålts med enbart framhjulsdraft och fem sittplatser. Dessa står cirka 30 000 konor lägre i pris. Laddhybriden har sjunkit mer i värde än övriga modeller. **CHRISTIAN ELLMARK, VI BILÄGARE**

LAND ROVER DISCOVERY 3,0 V6 HSE

Registreringsår	2015
Kaross	Suv, 5d
Motor	3,0/256 hk
Dekl. förbrukning	8,0/100 km
Nypris -15	644 900 kr
Bilprovning	Sämre än medel
Rost	Ingen uppgift
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Ingen uppgift

⊕ Terrängkapacitet, utrymme, komfort, dragförmåga. ⊖ Dyr, kvalitet, ägandekostnader.

⊕ 4WD-system, komfort, förarplats, utrymme. ⊖ Broms/styrning, elektronikfel, priser.

MERCEDES-BENZ GLE 350 BLUE TEC 4-MATIC

Registreringsår	2015
Kaross	Suv, 5d
Motor	3,0/258 hk
Dekl. förbrukning	7,2 l/100 km
Nypris -15	620 300 kr
Bilprovning	Bättre än medel
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Bättre än medel

GES FÖRE ORDER								AKTER NÅGOT-SÅNÄR		GJORDE EN TAVLA		FLYT		DET SYNS I TRÖJA		ÄR DE SOM ÄR AV HÖG BÖRD					
KAN FESTARE VARA DAGEN EFTER										→						SILVER-TECKEN					
GÄTFULL																					
FIASKO-FÖRD FRÅN -58														FÖRE EU		TAGIT BORT STUBBEN					
VAPEN-FÖRRÄD								STRUL-PUTTAR													
								ÖKÄND ÖGRUPP													
SÅDANA SKRUVAS UPP PÅ VÄGG DÄR HEMMA								↓						MODERS-MÅL		STUD-SARE		↓			
												BLÅS-INSTRUMENT SOM FÄGEL RIDTURER									
STAD SOM BÄVER BYGGER														DRA RUNT							
SKURAR										ALSTRA KLAG-SISK KAMERA		VATTNET RUNT NÖRD-POLEN BLEKNAR									
MJUK OCH SLÄT								↓						ÄR EN FRÅGA OM TID		AVRÅDA		HUNDRA KYM			
DE SKRIVER ÄT PER-SON I VIT ROCK										ANTAL BUD PÅ TAVLA		STARTAR I JANUARI		SÅDANA HAR ALFA PÅ TOP-PEN							
								SKRIVS VID HUS-AFFÄR		SKA INTE FÖRKÄRE GÖRA		FINNS I E85				SKA INTE SVEPAS I TRAFIKEN		KANER-SÄTTAS AV BÅST RYMD-BOLAG			
STÖPP-FÄRG										VÄNTA I TRA-FIKEN		SÅDANA LAGRAS STYRS FRÅN TEHERAN		BÄRTRÄD DEN ÄR EN ÖVERHÄNG-ANDE FARA I VINTER				SMAL SÅDAN FÄR BLI LÖPARE			
SÅDANA ÄR EN LÄPARENS FÖRLÄNG-DA ÄRM								↓						BLIR DEN SOM FÄR STÄNNA PÅ KS KÄRVÄNLIG							
								SKÄR I BÄRKEN				KALLAS REKRYT		SKÖPA		EFTER UN-GA ÖRNAR					
								VINKROG SÖDERUT				VILD-DJUR		NÄPEN		REGIST-RERADE SPRITKÖP					
ÄR ISOLE-KATHUS PARTI-LEDARE										FÖR-VRIDET				BRICKA I SPEL		VIRUS					
LITA PÅ										TITTA I VRÅN				KÖR EFTER-LYST		SÄNKER NIVÅN		NOBBADE NORGE 1994			
PLATS FÖR URMÄ-KARNA								↓				DEN KAN SES UNDER BRO		ÄR SJÄLV-UPP-TAGEN		LEJDARE		MEGA-FON			
JÄMVÄL										LOCK-BETE				TANKADE VI HOS TILL 1994		HJUL-SKRUV					
										HÄLLI-GÅNG				BÖN-FALLA							
								→								SYRE →		KAN BRÖ-BYG-GARE			
HÄLLS DET SOM TAPPAS										KUNGI KALLT RIKE						MÅSTE FÖRARE VARA I TRAFIKEN					

LÖS KRYSSET OCH VINN!

KONSTRUKTÖR: MATS EDVARDSSON, FOTO: MICKES FOTOSIDA/

De fem först dragna lösningarna belönas med två bingolotter vardera. Skicka hela krysslösningen till: Motorföraren, Byängsgränd 8, 120 40 Årsta före 31/10. Märk kuvertet "Krysset 5/22". Du kan även e-posta en bild på hela kryssset på: motorforaren@mhf.se

▶ Namn.....

▶ Adress.....

▶ Postadress.....

RÄTT SVAR KRYSET NR 5

→	A	F	→	S
→	S	T	Y	R
→	P	O	L	I
→	S	A	L	T
→	O	E	T	↓
→	P	A	R	I
→	P	A	R	I
→	R	A	T	↓
↓	H	A	L	I
↓	H	A	L	I
↓	A	V	I	G
↓	T	R	A	V
↓	↓	D	E	L
↓	S	T	E	G
↓	A	E	P	A
↓	G	E	N	E
↓	I	L	L	E
↓	↓	S	A	K
↓	T	A	L	A
↓	B	J	L	N
↓	L	A	M	S
↓	Ö	L	→	F
↓	U	F	O	↓

► Grattis säger vi till fem nya kryset-vinnare! Två bingoletter vardera är vinsten. Lycka till!

Jens Persson,

Töre

Ragnhild Andersson,

Motala

Barbo Wallenius,

Kungälv

Göran Andersson,

Bargkvara

Stig Hilding,

Mariestad

Rätt svar bil- & trafikfrågor

1A När Mercedes valde att återuppliva det gamla prestigemärket Maybach för 20 år sedan var det ett kontroversiellt val. Maybach, som tillverkades 1919–1945, var Adolf Hitlers och nazisternas favorit för korteger och för att transportera höga befäl mellan krigsskådeplatser under andra världskriget.

2B Hondas lyxmärke Acura lanserades 1986 i första hand för nordamerikanska marknaden, men säljs nu även i Mellanöstern, Kina och flera länder i Europa.

3A Efter Hondas försäljningsframgång med Acura lanserade Toyota 1989 sitt lyxmärke Lexus, också i första hand för USA och Kanada, men Lexus är nu en storsäljare över hela världen.

4A Även Nissans lyxmärke Infiniti lanserades 1989, också den i första hand för nordamerikanska marknaden, men liksom Lexus finns märket numera över hela världen.

5C Volvos lyxiga Polestar presenterades hösten 2017. Märket, som finns som ren elbil och elhybrid med en kolfiberkaross, tillverkas vid två fabriker i Kina, Polestar 1 i Chengdu, Polestar 2 i Luqiao.

FRILÄGE – en krönika om trafiksäkerhet

Med buss mot Nollvisionen

Vi har en god trafiksäkerhet i Sverige och den svenska vägtrafiken är bland säkraste i världen. Inget är emellertid så bra så att det inte kan bli bättre. Nollvisionsarbetet är grunden för det svenska trafiksäkerhetsarbetet och det visar tydligt att målmedvetenhet ger resultat. En annan viktig del till framgång i detta arbete är att många arbetar tillsammans för att göra det som är bra ännu bättre. Därför känns det självklart för Sveriges Bussföretag att bidra i arbetet för att höja graden av bältesanvändning.

Att åka buss är ett av de allra säkraste sätten att färdas i trafiken. Samtidigt vet vi att om en incident inträffar räddar bältet i bussen liv. Men idag är det få bussresenärer som sätter på sig bältet. Därför har Sveriges Bussföretag engagerat sig i arbetet med Trafikverkets aktionsplan för perioden 2022–2025. Med den som avstamp ska vi, tillsammans med våra medlemsföretag runt om i landet liksom med andra aktörer i och kring branschen, jobba för att bältesanvändningen i buss ska bli bättre.

Nollvisionsarbetet bygger på att alla gör vad man kan för att bidra och för oss känns det självklart att engagera oss i detta. Vi vill hjälpa till. Trafiksäkerhet är en portalfråga för Sveriges Bussföretag och dess medlemmar. Säkra resor är grunden för den enskilde resenärens, bussföretagets och samhällets förtroende för bussen som transportmedel. Att trafiksäkerhet är av fundamental betydelse visas också genom de initiativ som har tagits under åren av såväl enskilda företag som branschen i dess helhet. Det finns olika slags trafiksäkerhetshöjande system i bussar som har introducerats under åren. Bussföretag arbetar också med olika slags ledningssystem för att säkra en hög nivå när det gäller trafiksäkerhet.

Att bältesanvändningen vid resor med buss inte ligger i nivå med bältesanvändning i bil har sina förklaringar. Bussresor ses generellt och förvisso med rätta som ett mycket säkert sätt att resa. Men en obältad bussresenär är en fara både för sig själv, för medre-

senärer och för bussföraren. Därför arbetar vi nu för att planera aktiviteter för ökad bältesanvändning när man åker buss, i de bussar som har säkerhetsbälten installerade. Sedan 2004 ska alla bussar, utom de i stadstrafik, ha bälten installerade på sittplatserna.

Förutom arbetet med ökad bältesanvändning i buss bidrar vi i Sveriges Bussföretag med ytterligare insatser i aktionsplanarbetet. Vi vill göra en insats för att öka förståelsen för trafiksäkra skolskjutsar. Under den period som aktionsplanen spänner över kommer bussbranschen att vända sig till skolor, föräldrar och elever för att visa på hur man åker säkert till och från skolan. Dessutom kommer vi från bussbranschens sida också att jobba för att nå ut till förenings-Sverige för att visa på vad man bör tänka på när man planerar, beställer och reser med buss, särskilt inför de gånger då barn och ungdomar ska ut och resa.

”Att åka buss är ett av de allra säkraste sätten att färdas i trafiken.”

Trafiksäkerhet är en del av FN:s globala mål för en hållbar värld. Självklart ska medlemmarna bidra till detta. Hållbarhetsfrågorna är på intet sätt något nytt för bussbranschen. Att åka kollektivt ger oftast mindre miljöpåverkan än att åka bil. I dagsläget kör drygt 85 procent av bussarna på förnybara drivmedel som HVO, RME, etanol, biogas samt eldrivna bussar. Detta är ett resultat av ett målinriktat arbete för att minska utsläppen från busstrafiken. Sveriges bussar är den fordonsflotta som ligger absolut längst fram när det gäller att ha lämnat de fossila drivmedlen bakom sig. Vi anser att miljöfrågorna tillsammans med en förbättrad trafiksäkerhet är några av de viktigaste utvecklingsfrågorna för bussbranschen.

Genom arbetet inom Trafikverkets aktionsplan kan vi i samverkan med andra arbeta för fler klimateffektiva och säkra resor. Tack för att vi får följa med på resan!

ANNA GRÖNLUND,

Branschchef och vica vd,

Sveriges Bussföretag

Motorföraren i backspegeln

I början av 1993 led Sverige fortfarande av den ekonomiska krisen. Den svenska kronan flöt fritt och räntorna var höga. Just i januari omvandlades svenska postverket till Posten AB, och därmed upphörde även postverkets monopol på brevbefordran.

Vänsterpartiets Lars Werner ersätts av Gudrun Schyman som partiledare.

Landet Tjeckoslovakien delas upp i Tjeckien och Slovakien, och utanför Shetlandsöarna förliser oljetankern MV Braer med 85 000 ton råolja. Katastrofen blev mindre än väntat, då råoljan var lättare än typisk olja, samt spreds i de höga sjöarna.

I januari kommer årets första utgåva av Motorföraren, och tidningen har nu funnits i 66 år.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Efterträdaren

Ford Sierra-modellerna var kanske inte de hetaste man kunde köra, om man inte föll för lockande namn som XR4i och kanske framförallt RS Cosworth-versionerna. Bägge fanns även som fyrhjulsdrivna. Sierra kom 1983 och tog över från föregångarna Cortina och Taunus.

Nu, tio år senare, var det dags för en efterträdare till Sierra när Ford presenterade Mondeo. Helt nykonstruerad med krockkuddar i alla versioner, låsningsfria bromsar samt elektroniskt antislirsystem var några av nyheterna. Nio olika versioner av Mondeo kom till Sverige och vassast var V6-modellen som gav 171 hästkrafter.

Mondeo hyllades av motorpressen för goda köregenskaper, däremot ansågs halvljuset vara riktigt dåligt.

Omslag

Omslaget pryds av en – för tiden – futuristisk front på en Volvo. Den går under namnet ECC, vilket översätts till miljöbil. Det handlar alltså om Volvos idé om en framtidsbil för 2000-talet.

Omslaget flaggar för en ny MHF-avdelning. Det handlar inte om någon avdelning ute i landet, utan i själva tidningen Motorföraren. Under bilagan

MHF-nytt hålls debatten och argumenten vid liv över åtta fullmatade sidor med redaktör Britt-Mari Lindqvist vid rodret.

TV4 startade sina marksändningar 1992, och ett av dragplåstren var förstas Bingolotto. En sida i tidningen innehöll information och en talong för beställning av just Bingolotter. På kuppen gavs de som spelade stöd åt MHF.

Självklar extra-utrustning, eller?

Bland Nytt och Noterat hittade vi följande notis, som fick läsas ett par gånger. En undersökning bland bilägare tog fasta på vilket som var det vanligaste extratillbehöret. Inte ens under-teknad hade kunnat gissa på – bilradio.

Men det här var 1993, och en idag självklar detalj, var inte det för snart 30 år sedan. Hela 95 procent av bilägarna extrautrustade sina fordon med just radio. På en andraplats, med 50 procent, kom metalliclack och taklucka kom på tredjeplats med 35 procent. Endast tio procent av bilägarna extrautrustade sina fordon med abs-bromsar.

(Törs man sticka ut hakan och säga att allt inte var bättre förr?)

Flärd i dåliga tider

Att lansera en cabriolet under rådande finanskris kanske inte var det bästa. Men BMW gjorde slag i saken och presenterade en öppen variant av 3-serien, närmare bestämt från 325 Coupé. Internt, och bland BMW-trogna, kallas serien E36 och fanns mellan åren 1990 till 2000.

Cabrioleten kom i första hand till Sverige med en 2,5-liters sexa på 192 hästkrafter under huven, säkerhet som air bag, abs-bromsar och en störtbåge som fälldes upp automatiskt vid en olycka. Något pris för den öppna skönheten kunde inte anges, men idag vet vi att den då kostade omkring 265 000 kronor.

Volvos framtidsdröm

Volvo ECC (Environmental Concept Car), eller miljöbil, var Volvos svar på de väntade Kalifornienkraven inför 1999. Framtiden var goda utrymmen, hög komfort, säkerhet och prestanda, men med extremt låg förbrukning. Det senare skulle nås med en hybrid drivlina bestående av elmotor, batterier och turbindrift.

Batterierna användes för kortare körning, som i storstadstrafik. Turbinen, en enstegs radialkompressor och enstegs radialturbin, laddade batterierna på långkörning som i sin tur drev elmotorn på maxeffekten 70 kW. Räckvidden på en tank bränsle skulle bli runt 67 mil.

Engagerade skoterungdomar

Runt 30 elever i två grupper genomförde förarutbildning på snöskoter. Bakom kursen stod Kiruna MHF avdelning och den avslutades med en skotertur på fjället. Ungdomarna startade därefter Kiruna MHF Skoterklubb.

Ny avdelning – MHF-nytt

Under sidorna MHF-nytt kunde medlemmarna läsa om rörelsens frågor, debatter och reportage. Vi fastnade för öppningsreportaget om en demonstration från Kungsträdgården till riksdagshuset mot rattfylleriet. Initiativtagare var Fred Goldberg, styvfar till 22-åriga Christine som dödats av en smitande bilist som fått körkortet indraget och dömts till en månads fängelse för rattfylleri.

V O L V O

SÄKERHETEN FÖRST

Slagprov. Bärriärprov. Vältprov. Slädprov. Huvudstötttest.
Ju mer vi vet, desto säkrare blir du. Det är därför vi gör fler
och tuffare tester än vad lagen kräver. Vårt viktigaste åtagande
mot dig är vår vision om noll olyckor. Ingen Volvolastbil ska
vara inblandad i en olycka. Det handlar ju om liv.

volvotrucks.se/sakerhet

**nokian®
TYRES**

HAKKAPELIITTA® VINTERDÄCK

FÖDD FÖR VINTERN

Född för den tuffa nordiska vintern. Nokian Tyres Hakkapeliitta® vinterdäck står för förstklassig säkerhet under oförutsägbara nordiska vinterförhållanden. Njut av pålitligt grepp från uppfinnaren av vinterdäcket.

NOKIANTYRES.SE

NYHET

HAKKAPELIITTA®
R5 / SUV / EV

NYHET

HAKKAPELIITTA®
10 / SUV / EV

NYHET

HAKKAPELIITTA®
C4

HAKKAPELIITTA®
CR4

HAKKAPELIITTA®
LT3

